

№ 154 (20917) 2015-рэ илъэс МЭФЭКУ ШЫШЪХЬЭІУМ и 20

> кыхэтыутыгьэхэр ыкіи нэмыкі къэбархэр тисайт ижъугьотэцтых

WWW.ADYGVOICE.RU

Адыгэ Республикэм и Правительствэ игъэзет

 Дунаим зекІоным зызэрэщиушъомбгъурэр, лъэпкъ экономикэхэм иlахьэч ахэлъми зэрэхахьорэр тэшІэ. Зэрэхъу хабзэу, зекіохэр къещэліэгъэнхэмкіэ зэнэкъокъушхо макІо, ІэкІыбым къикІырэ хьакіэхэр къещэліэгъэнхэмкіи ары. Мыщ дэжьым тикъэралыгъо щыпсэухэрэри ащ имыкІхэу загъэпсэфынэуи шІыгъэн фае, — къыІуагъ Владимир Путиным.

ЗекІоным изегьэушьомбгьун шьольырыбэ нахь лъэшэу пылъы зэрэхъугъэри Президентым къыхигъэщыгъ. ЗекІоным пыль комплексхэр жъугъэу ашІых, зэтырагьэпсыхьэхэ хъугьэ. Къэралыгьом ит хьакІэщхэм япчъагъэ фэдитІоу хэхъуагъ. НахьышІум ылъэныкъокІэ зэхъокіыныгъэхэр щыіэх. Гущыіэм пае, 2014-рэ илъэсым Урысыем зыщызыплъыхьагъэхэм япчъагъэ процент 30кІэ нахьыбэ хъугьэ ыкІи нэбгырэ миллион 41,5-м нэсыгъ. Ащ нэмыкІэу зекІоу къихьагъэхэм япчъагъэ процент 16 хэхъуагъ.

ЗекІоным изегьэушьомбгьун ыльэныкъокІэ Адыгеими хэхъоныгъэхэр ышІыгъэх. Мы илъэсым имэзих зекІоу тишъолъыр къихьагъэр проценти 10кІэ нахьыбэ хъугъэ икІыгъэ илъэсым мыщ ифэдэ иуахътэ егъэпшагъэмэ. ЗекІонымкІэ ыкІи зыгъэпсэфыпІэхэмкІэ АР-м и Комитет къызэритырэмкІэ, илъэсныкъом зекІо мини 110-рэ фэдиз Адыгеим къэкІуагъ.

публикэм щыІэнхэу тпэгъунэгъу шъолъырхэм къарык/ыхэрэм япчъагъи хэхъуагъ. Нахьыбэу Адыгеим къакІохэрэр Къыблэ федеральнэ шъолъырым хэхьэрэ регионхэм ащыщхэр ары, ау гъэмафэм анахь чІыпІэ чыжьэхэми машинэхэмкІэ къарыкІыхэрэм ахэхъо. Хабзэ зэрэхъугъэу, Тыркуем, Сирием тильэпкьэгъухэр къарэкІых. Мы илъэсым апэрэу Италиемрэ Израильрэ къарыкІыгъэ купитІу щыІагъ.

Лъэпкъ шхыныгъохэм ямэфэкІхэу къушъхьэхэм ащызэхащэхэрэми цІыфыбэ къыращалІэ. Адыгэ хьалыжъом, къэбым, къужъым ямафэхэр гукъэкІыжь ІэшІоу ыкІи дахэу бэмэ агу къенэ-

ЗекІонымкІэ ыкІи зыгъэпсэфыпІэхэмкІэ AP-м и Комитет къызэрэщаІуагъэмкІэ, гъэмэфэ зыгъэпсэфыгъор ары зекІохэм анахьэу къызфагъэфедэрэр тиреспубликэ зэрагъэлъэгъунымкІэ, ичІыпіэ дахэхэр къакіухьанхэмкіэ. Ау илъэс реным якъакІо зэпыурэп. Джащ пае зекІоным тегъэпсыхьагъэу Іоф зышІэрэ хъызмэтшІапІэхэм ямылъку-хъызмэт зехьан къыкіэкіорэ ахъщэм илъэсым ыкІэ нэс хэхъонэу ежэх.

Ащ дыкІыгьоу анахьэу анаІэ зытырагъэтырэр фэlo-фашlэу зэшlуаххэрэм ядэгъугъэ хэгъэхъогъэныр ары. Ащи Адыгеим зекІохэр нахь къырещалІэх. Ахэм афэгъэзэгъэ хъызмэтшІапІэхэм, зыгъэпсэфыпІэхэм аужырэ уахътэм Зы мафэ е мэфэ зытіущырэ рес- агъэфедэрэ шіыкіэ-амалхэр аіэ къы-

Адыгеим зекохэр нахьыбэу къакохэ

хъугъэ

Урысые Федерацием зекІоным зыщегъэушъомбгъугъэным фэгъэхьыгъэ зэхэсыгъоу Къэралыгъо Советым ипрезидиум Ялтэ щыријагъэр зэрищагъ УФ-м и Президентэу Владимир Путиным.

рагъахьэх, туроператорхэу ыкІи турагентхэу Урысыем инэмык шъолъырестиныхпес медехеішысышь фоі мех адыряІэу адэлажьэх, — къыщыхагъэщыгъ комитетым.

Адыгеим ипроектхэу зекІо-зыгъэпсэфыпІэ зэхэтэу «Лэгъо-Накъэ икъэлапчъэхэр» ыкІи зекІо-зыгъэпсэфыпІэ паркэу «Джэнэт» зыфиlохэрэм экспертхэм осэ ин афашІи, федеральнэ

программэу «УФ-м иlэкlоці зекlохэм ыкІи къихьэхэрэм язекІон изегьэушъомбгъун» зыфиюу 2011 — 2018-рэ илъэсхэм ателъытагъэм хагъэхьагъэх.

Аужырэ илъэситфым тиреспубликэ икъушъхьалъэхэм язэтегъэпсыхьан, зекІоным епхыгъэ бизнесым изегъэушъомбгъун сомэ миллиарди 3 фэдиз пэlуагъэхьагъ. Зекlохэм агъэфедэн алъэкІыщт псэуалъэхэм яшІын жъугъэу пылъых — хьакІэщ цІыкІухэр, псэупІэхэр, кемпингхэр, гьогугьунэ шхапіэхэр ыкіи нэмыкіхэр къаіэтых, зэтырагъэпсыхьэх. Къэгъэлъэгъон шъхьаІэхэм зэрахэхъуагъэм нафэ къешІы Адыгеим зекіон ыкіи хьакіэщ бизнесыр тэрэзэу зэрэщыгъэпсыгъэхэр. Ар республикэ хабзэмрэ бизнесымрэ зэрахьэрэ Іофыгъохэм якъэгъэлъэгъон.

Комитетым къызэрэщыхагъэщыгъэмкІэ, мы лъэныкъомкІэ Іофхэр зэрэкІорэм АР-м и Ліышъхьэу Тхьакіущынэ Аслъан ежь ышъхьэкІэ ынаІэ тет ыкІи тапэкІи ахэр лъагъэкІотэщтых.

Мэкъумэщ ермэлыкъхэр гъогухэм alyaшlыхьащтых

ным епхыгъэ ІофыгъохэмкІэ Координационнэ советым изичэзыу зэхэсыгьоу Адыгэ Республикэм экономикэ хэхъоныгъэмкІэ ыкІи сатыумкІэ и Министерствэ щыкІуагьэм 2015-рэ илъэсымкІэ ыкІи 2016-рэ илъэсым иапэрэ мэзищкІэ советым Іофэу ышІэщтыр щырахъухьагь. Ащ хэхьагъэх Іизын ямыІэу автомобиль гъогухэм, мыщ къыхеубытэ гъо-

Сатыу ІофшІэным зегьэушъомбгъугьэ- гоу М-4 «Дон» зыфиІорэр, сатыушІы-кІорэ Іофтхьабзэхэр.

Мы зэхэсыгъом хэлэжьагъэх республикэм иминистерствэхэм ыкІи иведомствэхэм, имуниципальнэ образованиехэм яліыкіохэу экономикэм иіофыгьохэм афэгьэзагьэхэр, джащ фэдэу Адыгэ Республикэм хэгьэгу кloцl ІофхэмкІэ и Министерствэ иІофышІэхэр.

Рахъухьагъэм къызэрэдилъытэрэмкІэ, Іоныгъом ыкІэм нэс Адыгэ Республикэм экономикэ хэхъоныгъэмкІэ ыкІи сатыумкІэ и Министерствэ чІыпІэ зыгъэ-ІорышІэжьыным икъулыкъухэр игъусэхэу гьогухэм къапэlулъ чІыпІэхэм хэбзэнчъэу ащашІыгъэ сатыушІыпІэхэр къалъытэхэзэ атхыщтых.

Адыгэ Республикэм архитектурэмрэ къэлэгъэпсынымрэкІэ и Комитет пшъэ-

рыль фашыгь гьогухэм къапэlуль чыпіэхэм ащ фэдэ псэуалъэхэр зэращагъэпсыщтхэмкІэ шэпхъэ зыкІхэр ыгъэнэфэнхэу. Ащ нэмыкІэу сатыушІыным епхыгьэ псэvалъэхэм яюфшэн зэрээинип» елисто месташехее плъырым» иІофшІэн ыублэщт, — къыща-Іуагъ Адыгэ Республикэм экономикэ хэхъоныгъэмкІэ ыкІи сатыумкІэ и Министерствэ.

Советым Іоф зэришІэщт шІыкІэу аухэсыгьэм хэхьагьэх чІыпІэхэм мэкъумэщ товархэр къащызышІыхэрэм къахьыжьыхэрэр сатыушІыпІэхэм зэраІэкІагъэхьащтым, ермэлыкъ сатыум зегъэушъомбгъугъэным, гъомылапхъэхэм ящынэгьончьагьэ тэрэзэу уплъэкІугьэным ыкІи нэмыкІхэм япхыгъэ Іофыгъохэр.

ШІэжьыр агъэлъапіэ

Дзэ-патриотическэ клубэу «Вертикаль» зыфиюрэм ыки бзэджашІэхэм пшъэдэкІыжь ягъэхьыгъэнымкІэ федеральнэ къулыкъум и ГъэІорышІапІэу Адыгэ Республикэм щыІэм якурсантхэр зэгъусэхэу НКВД-м идзэкіоліхэр зыщызэогъэ чіыпіэхэм ашыlагъэх ыкlи къушъхьэу Фыщт ышыгу дэкіоягъэх.

1942-рэ илъэсым шышъхьэlу-Іоныгъо мазэхэм НКВД-м гъунапкъэхэм якъэухъумэнкІэ идзэ ия 23-рэ ыкІи ия 33-рэ полкхэм хы ШІуцІэм екІурэ гьогур къагъэгъунэзэ нэмыц-фашист техакІохэр къызэрэрамыгъэкІолІагъэхэм, ащкІэ тидзэхэм ліыхъужъныгъэу зэрахьагъэм мы Іофтхьабзэр фагъэхьыгъ.

БзэджашІэхэм пшъэдэкІыжь ягъэхьыгъэнымкІэ федеральнэ къулыкъум и ГъэГорышІапІэу Адыгэ Республикэм щыІэм ихэушъхьафык і ыгъэ отделэу «КондехеІшифоІи медоІифив «дод ягъусэхэу курсантхэр лъэсэу Фыщт дэкІоягъэх. Гъогуонэ чыжьэр зэпачы зэхъум ахэм къэуцугъохэр ашІыщтыгъэх, 1942-рэ илъэсым ишышъхьэ-Іу-Іоныгъо мазэхэм щыІэгъэ лъыгъэчъэ заом итарихъ нахь

игъэкІотыгъэу зыщагъэгъозагъ.

Къушъхьэтхыхэм адэжь гъунэпкъэ ухъумакІохэм ясаугьэтэу дехнеішфоі ньыжеілерен мытыш курсантхэм щырашІылІагьэх. Мы чІыпІэм курсантхэм лекцие къащыфеджагъ тарихъ шІэныгъэхэмкіэ кандидатэу, бзэджашіэхэм пшъэдэкІыжь ягъэхьыгъэнымкІэ федеральнэ къулыкъум и ГъэІорышІапІэу Адыгэ Республикэм щыІэм истаршэ инспекторэу Виктор Марковыр.

Джащ фэдэу Кавказым ианахь мылылъэ лъхъанчэу къушъхьэу Фыщт курсантхэр дэкІоягъэх.

ЗекІо дэкІыгьом хахьэу «Падали, но поднимались» зыфиlоу РККА-м ыкІи НКВД-м ядзэкіоліхэм яшіэжь фэгъэхьыгъэу клубым Іофтхьабзэ зэхищагъ. Мыщ хахьэу метрэ 1868-рэ едед слечани тринф еспечение

курсантхэр дэкІоягъэх. ИлъэгагъэкІэ Кавказым щызэлъашІэрэ бгышъхьэм Урысыем, Адыгеим, бзэджашІэхэм пшъэдэкІыжь ягьэхьыгьэнымкІэ федеральнэ къулыкъум и Гъэ-ІорышІапІэу Адыгэ Республикэм щыІэм ыкІи ТекІоныгъэр къызыдахыгъэр илъэс 70-рэ зэрэхъугъэм ябыракъхэр щэбыбатэх. Ащ нэмыкІэу илъэс зэкІэлъыкІохэм къакІоцІ клубым Іоф къыдэзышІэгъэ организациехэу «Динамо», «Урысыем иофицерхэр», нэмыкіхэми ябыракъхэр мыщ щагъэуцу-

- Тятэжъ пашъэхэм яшажь фэгъэхьыгъэу анахь макІэу тфэшІэщтыр джары. ТидзэкІолІхэу мы чіыпіэм щызэуагъэхэм, мамыр щыlакlэ тиlэным фэбанэхи зыпсэ зытыгъэхэм ачыпіэ нэгъэупіэпіэгъукіэ зидгъэуцуагъ, — alo курсантхэм.

Мы мафэхэм клубэу «Вертикалыр» зекІо зэнэкъокъухэу «Фыщт иджэгунхэр-2015-рэ» зыфиюрэм хэлэжьагъ ыкіи волейболымкІэ, стритболымкІэ, футболымкІэ, нэмыкІхэмкІи хагъэунэфыкІырэ чІыпІэхэр къыдихыгъэх. Творческэ зэнэкъокъоу «Родной край» зыфиІорэмкІэ «Вертикалым» икомандэ текІоныгъэр къыдихыгъ.

Бзэджаш Іэхэм пшъэдэкІыжь ягъэхьыгъэнымк*l*э федеральнэ къулыкъум и Гъзюрышіапізу Адыгэ Республикэм щы Іэм ипресс-къулыкъу.

ТЫУ Байзэт Аминэ ыкъор

Тиныбджэгъоу Тыу Байзэт Аминэ ыкъор дунаим ехыжынгы. Ар къуаджэу Пщыжъхьаблэ щыпсэурэ мэкъумэщышІэ унагьом 1937-рэ ильэсым къихъухьагъ. Байзэт ятэ Хэгъэгу зэошхом хэкІодагъ. Ышыпхъу цІыкІуитІу игъусэу колхозым щылэжьэрэ ным къыдинагъэх ыкІи къиныбэ апэкІэкІыгъ.

ЧІыпІэ еджапІэм я 7-рэ классыр къызщеухым Байзэт Мыекъопэ кІэлэегьэджэ училищым чІэхьагь. Ащ нэужым комсомолым ихэку комитет иинструкторэу, комсомолым и Кощхьэблэ райком иапэрэ секретарэу, КПСС-м и Кощхьэблэ райком пропагандэмрэ агитациемрэкІэ иотдел ипащэ игуадзэу, партием ирайком исекретарэу щытыгь. ІофшІэнымрэ еджэнымрэ зэдигъэцакІэхэзэ, Адыгэ къэралыгьо кІэлэегьэджэ институтыр дэгъоу къыухыгъ.

Тыу Байзэт илъэс заулэрэ народнэ контролымкІэ район комитетым пэщэныгъэ

дызэрихьагъ. Ащ нэужым Кощхьэблэ еджэп э-производственнэ комбинатым ипэщагъ, лъэпкъ гъэсэныгъэмкІэ район отделым иинспекторыгъ.

1994-рэ илъэсым къыщегъэжьагъэу 2001-рэ илъэсым нэс Кощхьэблэ район гъэзетым иредактор шъхьа ву щытыгъ. Пенсием мыкІозэ Кощхьэблэ районым иадминистрацие иаппарати Іоф щишІагъ.

Тыдэ зыщэІи, сыд фэдэ Іоф зегъэцакІи Тыу Байзэт гуетыныгъэ ин хэлъэу, зышъхьамысыжьэу, къыдэлажьэхэрэм афэгумэкІызэ ипшъэрылъхэр ыгъэцакІэщтыгъэх. Ащ фэдэу илъэсыбэрэ гуетыныгъэ фыриlэу Іоф зэришІагьэм пае орденэу «Знак Почета» зыфиюрэр, медальхэр къыфагьэшъошагьэх, щытхъуцІэу «Адыгэ Республикэм культурэмкІэ изаслуженнэ ІофышІ» зыфиІорэр къыфаусыгь. Ахэм анэмыкІзу шІухьафтын зэфэшъхьафхэри къыратыгъэх. Сыд фэдэ ІэнатІэ ыІыгъми, нахьыбэрэ Іоф зышІагьэхэм къыраюхэрэм акіэдэіукіыщтыгъ, ахэм ящысэ кІырыплъыщтыгъ. Іофэу ыгъэцакІэрэмкІэ пшъэдэкІыжьэу ыхьырэр зэрэзэхишІыкІырэм дакІоу ныбджэгъуныгъэр льэшэу ыгъэлъапІэщтыгъ.

Тыу Байзэтрэ ишъхьэгъусэу Мирэрэ лІэшІэгъуныкъом ехъу зэдагьэшІагь, къуищырэ пхъурэ зэдапІугь. Ахэм къакІэхъухьэгьэ едед уш дижетет мехулыны алъэгъущтыгъ, ягухэлъхэр, яшІоигъоныгъэхэр къырахьылІэщтыгъэх ыкІи упчІэжьэгъу инэу

Уиныбджэгъоу щымыІэжьым укъытегущыІэныр псынкІагьоп, ау уахътэм къэгъазэ иІэп. Тыу Байзэт Аминэ ыкъор гукъэкІыжь дахэкІэ тыгу илъыщт.

А.А. Апыщыр, М.Б. Бэджанэр, Ю.К. Быслъымэныр, К.И. Меркицкэр, М.Б. Пщыжъыр, Н.А. Джарымэр, Ч.И. Хъунагор, Ю.Ш. Иманкъулыр, М. КІэдэкІуаер, К.К. Талъэкъор, Ф.П. Бжьашіор, С.А. Ліупэр

Адыгэ Республикэм лъэпкъ ІофхэмкІэ, ІэкІыб къэралхэм ащыпсэурэ тилъэпкъэгъухэм адыряІэ зэпхыныгъэхэмкІэ ыкІи къэбар жъугъэм иамалхэмкІэ и Комитет гухэкІышхо щыхъоу фэтхьаусыхэ лъэпкъ ІофхэмкІэ отделым ипащэу Нэхэе Саидэ Юрэ ыпхъум янэ зэрэщымы!эжьым фэш!.

ТИФЕСТИВАЛЬ-ЗЭНЭКЪОКЪУХЭР

«Нан» зыфиюрэм регъэблагъэх

Адыгэ Іэшіагъэхэм яфестивальзэнэкъокъу ятфэнэрэу псэупізу Гавердовскэм дэт Іофшіапізу «Нан» зыфиюрэм щыкющт. ШышъхьэІум и 22-м мафэр сыхьатыр 3-м зэхахьэр рагъэжьэщт.

Алыгэ Республикэм культурэмкІэ и Министерствэ, зекІонымкІэ ыкІи псауныгъэм игъэпытэнкІэ республикэм и Комитет, общественнэ движениеу «Адыгэ Хасэр», Іофшіапізу «Нан» зыфиіорэр фестивалым изэхэщакох.

Пэсэрэ лъэхъаным къышыублагъэу адыгэмэ ІэшІагьэу яІагьэхэр, непэ дгьэфедэхэрэр, нэмыкІхэри зэхахьэм къыщыдгьэльэгьощтых, — къытиlуагь «Наным» ипащэу Нэгъуцу Аслъан. — Зэнэкъокъум ясэнэхьат хэшык ин фызи эхэн ямызакъоу, кlэлэцlыкlухэр, искусствэхэмкlэ еджапІэхэм защызыгьасэхэрэр къедгьэбпэгъагъэх.

Дыды Фатимэ, ЛІымыщэкъо Марыет, Ліыщэ Ахьмэд, Гостэкъо Руслъан, Пэшъу Нурбыи, Уджыхъу Кимэ, фэшъхьафхэм яІэпэщысэхэр зэнэкъокъум къышагъэлъэгъоштых. Адыгэ орэдхэр къыщающтых, щыуджыщтых.

Лъэпкъ шІэжьым, ныбжьыкІэхэм ягъэсэн афэгъэхьыгъэ фестивалым ІэкІыб хэгьэгухэм къарыкІыжьыгьэ тильэпкьэгьумехоГимехеский учеты и мехо мехон и мехо мехон и мехо мехон и аціэкіэ фестивалым шъуетэгъэблагьэ.

Комитетым къеты

Адыгэ Республикэм мылъкум епхыгъэ зэфыщытыкіэхэмкіэ и Комитет (мылъкум ищакІо) Адыгэ Республикэм икъэралыгьо мылъку-зэјухыгьэ Іахьзэхэль обществэу «Ресоптпродторг» зыфиloрэм иакциехэм япроцент 49-мэ (акцие 3729-мэ) ящэнкіэ аукционым кіэухэу фэхъугъэхэмкІэ макъэ къегъэІу.

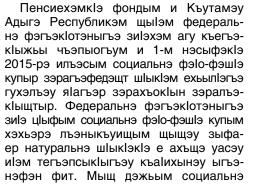
Зэlухыгъэ lахьзэхэлъ обществэр зы-

дэщыІэ чІыпІэр — Адыгэ Республик, къ. Мыекъуапэ, ур. Промышленнэр, 54.

2015-рэ илъэсым шышъхьэlум и 17-м сыхьатыр 11.00-м Адыгэ РеспубликэмкІэ къалэу Мыекъуапэ иурамэу Краснооктябрьскэм тет унэу 12-м ия 18-рэ кабинет щыкІонэу агьэнэфэгьэгьэ аукционыр щымыІагьэкІэ алъытагь заявкэхэр къызэрамытыгъэм къыхэкlэу.

ПЕНСИЕХЭМКІЭ ФОНДЫМ ИКЪЭБАРХЭР

Чъэпыогъум и 1-р КЪЭМЫСЫЗЭ

Социальнэ фэіо-фэшіэ купым (НСУ-м) ыуасэ илъэс къэс индексацие ашІы. 2015-рэ илъэсым имэлылъфэгъу и 1-м къышыублагьэу аш мэзэ уасэу иІэр сомэ 930-рэ чапыч 12-м нэсыгъ, ащ хэхьэх:

фэюфэшіэ купыр зэрэпсаоу е аш шыш Іахь ахъщэкІэ къаІихын фитэу хэбзэгьэ-

уцугъэм егъэнафэ.

- Іэзэгъу уцхэр етыгъэнхэр — **сомэ** 716-рэ чапыч 40-рэ;

- санаторие-курорт путевкэ етыгьэныр — **соми 110-рэ чапыч 83-рэ**;

- къэлэкІыб мэшІокугьогу транспор-

тымкіэ, джащ фэдэу къалэхэр зэзыпхыхэрэ транспортымкІэ къызыщеІэзэщтхэ чыпіэм зэрэкіощтым ыкіи къызэрэкіожьыщтым пэјухьащтыр — соми 102ра чапыч 89-ра

Социальнэ фэlо-фэшlэ купыр натууенедэфестыму уетэт меілыш енапад ыкІи ащ ычІыпІэкІэ ахъщэ уасэу иІэр къыкІэлъыкІощт илъэсхэм ахъщэкІэ къаlыпхы пшlоигъоу зыгъэнэфэрэ лъэlу тхыль яптыгьагьэмэ, гухэльэу бгьэнэфэгъагъэр зэблэпхъужьы пшІоигъоу угу къэкІыфэкІэ ПенсиехэмкІэ фондым зыфэбгъэзэнэу ищыкІагъэп.

ЗыгорэкІэ гухэльэу бгьэнэфэгьагьэр зэпхъокІыжьыгъэмэ ыкІи щылэ мазэм и 1-м къыщыублагьэу социальнэ фэloфэшІэ купыр натуральнэ шІыкІэм тетэу къаlыпхы пшlоигъоу угу къэкlыгъэмэ е социальнэ фэю-фэшіэ купыр гъэфедэгьэным ифитыныгьэ апэрэу уиlэ хъугьэмэ, чъэпыогъум и 1-р къэмысызэ ПенсиехэмкІэ фондым ифэшъошэ лъэІу тхылъ ептын фае.

ПенсиехэмкІэ фондым и Къутамэу Адыгэ Республикэм щыюм ипресс-къулыкъу

РеспубликэмкІэ бжыхьасэхэм яІухыжьын бэмышІзу аухыгь. ГъэхьэгьэшІухэр яІэхэу чІыгулэжьхэм Іоныгьошхор зэшІуахыгь, зэкІэмкІи бжыхьэсэ тонн мин 500,4-рэ республикэм къыщахыжьыгь. Ильэс къэс лэжьыгьэу къырахыжьырэмкІэ Кощхьэблэ районым пэрытныгьэр ыІыгь. Мыгьэ яІофхэм язытет зэдгьэшІзнэу тыщыІагь, Кощхьэблэ районым мэкъумэщымкІз игъэІорышІапІз ипащэу Сэмэгу Заур гущыІзгъу тыфэхьугь.

Губгъо Іофшіэнхэр чанэу зэшіуахых

— Заур, охътэ кІэкІым къыкІоцІ Іоныгьошхор шъуухыгьэ. Сыд фэдэ гьэхъагьа шъуиІэхэр?

- Іоныгьом фэхъугъэ кіэуххэу зэфэтхьысыжьыгъэхэм тагъэразэ, чІэнагъэ фэмыхъоу тигубгъохэм арылъыгъэ лэжьыгъэ шъхьа і эхэр аугьоижы пъэх. Адыгэ Республикэм мэкъу-мэщымкІэ и Министерствэ къыгъэуцугъэ пшъэрылъым диштэу, чІыгоу тиІэм ипроцент 50 фэдизым мы илъэсым бжыхьасэхэр ащытшІагьэх. ЗэкІэмкІи хьэ гектар мини 3-м ехъу, рапс гектар мин 1,6-рэ ыкІи коц гектар мин 14-м ехъу тиlагъэх. Илъэс къэс районым ихъызмэтшіапіэхэм лэжьыгьэ бэгьуагъэ къахьыным фэшІ зэрифэшъуашэу мэлажьэх. Игьом чылэпхъэ лъэпкъышІухэр чІыгум рагъэкІугъэх, минеральнэ чІыгъэшіухэмкіэ тіогьогогьо яшіушІагьэх, уцыжъхэр къямыгоонхэм, уз зэфэшъхьафхэр къямыузынхэм фэшІ Іоф адашІагъ. Ащ ишІуагъэкІэ хьэ гектарым гурытымкІэ центнер 50 къытыгъ. ГъэрекІорэм ельытыгъэмэ, ар центнер 12-кІэ нахьыб, коц гектарым гурытымкІэ центнер 55,5-рэ къырахыгъ, ари 2014рэ илъэсым елъытыгъэмэ, центнери 5-кІэ нахьыб. Лэжьыгъэу Іуахыжьыгъэр анахь хъызмэтшіэпіэ инхэу зэшіокі зиіэхэм агъэтІылъыгъ. Ащ фэдэ амал зимыІэхэм соми 7 — 8-кІэ ащагь.

— Іоныгъом изэхэщэн-

кІэ анахь къахэщыгьэ хъызмэтшІапІэхэм ацІэ къепІуагъэмэ дэгъугъэ.

– Ахэпхын ахэмытэу зэкІэми чанэу Іоф ашІэ. Арэу щытми, анахьэу хэзгъэунэфыкІымэ сшІоигъор Зыхьэ Зураб ихъызмэтшІапІ. РайонымкІэ анахь лэжьыгъэ бэгъуагъэ зичІыгу къизыхыгъэхэм ар ащыщ. Республикэ зэнэкъокъумкіэ ащ ятіонэрэ чіыпіэр къыдихыгъ. Чылапхъэу «Адель» зыфиІорэр зыщипхъыгъэ хьасэм центнер 90-м ехъу къырихыгъ. Комиссие зэхатщи, тыщытэу комбайнэр хьасэм хэхьагъ, къырихыжьыгъэ коцыр защэчым, зэкІэми тымыгъэшІэгъон тлъэкІыгъэп. ЫпэкІэ ащ фэдэ лэжьыгъэ тыди къыщырахыгьэу зыми къышІэжьырэп. Джащ фэдэу къэгьэльэгьон дэгъухэр яІэх Алексей Ушнаренкэм, Юрий Блудовым, Кобл

Комбайнэхэм атесхэу лэжьыгъэ хьасэхэр Іузыхыжьыгъэхэм, машинэхэм арысхэу, тракторхэм атесхэу лэжьыгъэр зезыщагъэхэм, хьамэхэм атетхэу Іоф зышІагъэхэм Іоныгъошхом яІахьышІу хэлъ. ШышъхьэІум и 28-м лэжьыгъэм и Мафэу тирайонкІэ хэдгъэунэфыкІыщтым Іоныгъом чанэу хэлэжьагъэхэр щыдгъэшІощтых.

— Іоныгъор зэрэкІощтыр лъэшэу зэлъытыгъэр комбайнэ пчъагъэу

ащ хэлэжьагьэр ары. Мы льэныкьомкІэ гумэкІыгьо шьуиІагьа?

— Зэкіэ бжыхьасэу тиіагьэр чіэнагьэ фэмыхьоу игьом зэрэіутхыжьын тлъэкіыщт техникэмкіэ тызэтегьэпсыхьагь. Мыгьэрэ Іоныгьом комбайни 100 фэдиз хэлэжьагь. Ильэс къэс техникэу тирайон итым къыхэхъо, программэ зэфэшъхьафхэр, къэралыгъо ІэпыІэгъур къызыфагъэфедэхэзэ техникакІэ тичІыгулэжьхэм зэрагъэгъоты.

— Заур, бжыхьасэхэм анэмык Гэу шъуирайон-к Гэ сыда джыри шъуздэлажьэрэр?

– Гъэтхасэхэм ягугъу къэпшІын хъумэ, мы илъэсым натрыф гектар мини 7-м ехъу тихъызметшапізхэм ашіагъ, гъэрекІо елъытыгъэмэ, пчъагъэм гектар мини 2 хагъэхъуагъ. Ащ ишІуагъэкІэ тыгъэгъазэу районым щашІагьэм ипчъагьэ нахь макІэ хъугьэ. Ащ уимыгьэгушІонэу щытэп. Сыда пІомэ, севооборотымкІэ уеплъымэ, тыгъэгъазэр зытелъыгъэ чІыгум мы культурэ дэдэр темылъхьажьэу илъэси 6 — 7-м зигъэпсэфын фае. Мыгъэ районымкІэ тыгъэгъэзэ гектар мини 8 тиІэр. Гъэтхасэхэм япроцент 80-р игъом апхъыгъагъ, непэ ахэм язытет уигъэрэзэнэу щыт, ау гужъуагъэу апхъыгъэ хьасэхэм гугъэпіэшхо афытиіэп. Тхьамафэм ыкІэ нэс тыгъэгъазэм ијухыжьын тичіыгулэжьхэр ыуж ихьащтых.

Ыпэкіэ къыхэмыкіыгъэу мы илъэсым помидор, нэшэбэгу, картоф, нэшэ-хъырбыдзхэр тичыгулэжьхэм ашіагъэх. Зэкіэмкіи нэшэ-хъырбыдз гектар 39,7-рэ, хэтэрыкі гектар 21-рэ, картоф гектар 20 яіэх. Мы культурэхэм ялэжьын зыкъегъэ-іэтыжьыгъэн фае, ащ тишъыпкъзу ыуж тит. Къэкіорэ илъэ-

сым ахэр зыщытшіэщтхэ чіыгум хэдгъэхъон тимурад.

— Бжыхьасэхэм япхъын непэ-неущэу аублэщт. Чылапхъэхэр шъуиІэха?

— Илъэс къэс чылэпхъэ лъэпкъышlухэр зыгъэфедэхэрэ хъызмэтшlапlэхэм япчъагъэ хэхъо. Ахэм къагурэlо чlыгум хэмылъхьагъэр къызэрэхэмыхыжьыщтыр. Мэкъумэщ фермер хъызмэтшlапlэхэу Зыхьэ Зураб, Светлана Брянцевар зипащэхэм ежь яхьасэхэм чылапхъэ хъущт бжыхьасэхэр къащагъэкlых. Краснодар мэкъумэщымкlэ шlэныгъэ-ушэтыпlэ институтым ахэм зэпхыныгъэ дыряlэу loф зэдашlэ.

Мы илъэсми чіыгоу тиіэм ипроцент 50 фэдизым бжыхьасэхэр щытшіэнэу тэгъэнафэ. Непэрэ мафэм ехъулізу хъызмэтшіапіэхэм гектар мини 7-м ехъу дисковать ашіыгъ, гектар мини 3-м ехъу ажъуагъ. Зэрэжъоркъыгъэм жъоныр зэпигъэугъагъ, джы ощххэм ауж юфшіэным яшъыпкъэу ыуж ихьажьыщтых.

— Заур, былымхъунымкІэ шъуиІофхэм язытет сыд фэда?

— Непэрэ мафэм ехъулlэу районымкіэ былым піэшъэ мини 9-рэ мэлышъхьэ мин 18-рэ тиіэх. Къэіогъэн фае къэралыгъо программэхэу аштагъэхэм яшіуагъэкіэ былымышъхьэу тиіэм ипчъагъэ хэпшіыкізу зэрэхэхъуагъэр. Гущыіэм пае, программэхэр зыщыіэхэм къыщегъэжьагъэу мэлышъхьи 120-кіэ, былым піэшъэ 50-кіз пчъагъэм хэхъуагъ.

ТирайонкІэ былымхъуным яшъыпкъэу пылъых ыкІи гъэ-хъэгъэшІухэр яІэх ЕмыкІ Аслъан, Мамыжъ Арамбый, Мэрэтыкъо Казбек. ЧІыгулэжьыным нэмыкІзу былымхъуным ишъыпкъэу пылъ хъызмэтшІапІзу «Ренессанс» зыфиІорэм ипащэу Бзэсэжъ Аминэ. Непэрэ мафэм ехъулІзу ахэм былым Іусхэр агъэхьазырых. Силос ашІырэ натрыфым иІухыжьын аублагъ. Ар гектар 500 фэдиз мэхъу. Зы гектарым центнери 100 — 120-рэ къеты.

ПІАТІЫКЪО Анет.

Сурэтхэр Іэшъынэ Аслъан тырихыгъэх.

«Укъэзылъфыгъэ нахьи узыпІугъ» сыдигъуи адыгэхэм аІо. Непэ зигугъу къэтшІы тшІоигъо бзылъфыгъэм ежь ие сабыитІоу ыпІурэм нэмыкІзу пшъэшъитф кІэлэцІыкІу Унэм къырищыгъэу ынаІз атырегъэты. Анна Черкашинам изакъоу сабыи 7 алъэ тырегъэуцо. Унэгъо зэгурыІожьыр гуфэбэныгъэ зэфыряІзу мэпсэу, игуапэу Іофтхьэбзэ зэфэшъхьафхэм ахэлажьэ.

Унагьом и раш југъэ шагъ зэхаригъэш јагъ

Имые сабыйхэр зыптурэ унагьохэм афызэхащэгьэ апэрэ Урысые зэнэкъокъоу «Наши истории» зыфиюрэм Анна Черкашинар ипшъашъэхэр игъусэу хэлажьэ. Елена ыкти Геннадий Тимченкэхэм зэхащэгьэ штуыльхэр зыгъэхылгъэхэм бзылъфыгъэр ащыщ.

— Тиунагъокіэ зэнэкъокъухэм, Іофтхьэбзэ зэфэшъхьафхэм чанэу тахэлажьэ, — къеІуатэ Аннэ. — Мы зэнэкъокъур зэрэзэхащэщтыр блэкіыгъэ
илъэсым форумэу сыздэщыіагъэм щызэхэсхыгъагъ. Сыхэлэжьэнэу сыгу къихьагъ ыкіи гухэлъэу сиіэр сипшъашъэхэм къафэсіотагъ. Тиунагъокіэ зэрэтихабзэу, ахэм къыздырагъэштагъ, зэнэкъокъум зыфэдгъэхьазырынэу едгъэжьагъ.

Іофтхьабзэм ищыкіагьэхэр ахэм псынкіэу агъэхьазыры-гьэх. «Наши истории» зыфиіорэ зэнэкьокьум ятхыгьэ агъэхьыгь. Черкашинхэм яунагьо щыіакізу иіэр, яуахътэ зэрагьакіорэр кіэкізу ащ къыщыраіотыкіыгь.

у ащ къыщыраютыктыгь. — ЫпэкІи мыщ фэдэ зэнэкъокъухэм бэрэ сахэлэжьагъ. Ащ къыхэкlэу тищыlэныгъэ гьогу къизыlотыкlырэ тхыгъэр зэхэзгъэуцоныр къин къысфэхъугъэп, — игущыlэ лъегъэкlуатэ бзылъфыгъэм. — Нэужым къызэрэнэфагъэмкlэ, зэнэкъокъум апэ агъэхыыгъэхэм титхыгъэ ахэтыгъ.

«Наши истории» зыфиюрэ зэнэкъокъум изэфэхьысыжьхэр шэкюгъум къэнэфэщтых. Іоныгъо мазэм икізух нэс хэлэжьэн шюигъоныгъэ зиізхэм зэкіэми яюфшіагьэхэр агъэхьын алъэкіыщт.

Аннэ илъэс 48-рэ ыныбжь. Ыпэкіэ къызэрэщыхэдгъэщыгъэу, бзылъфыгъэм изакъоу пшъэшъи 7 епіу. Ежь сабыитіу иізу имыехэм ынаіэ атыригъэтынэу, ыгъэсэнхэу, нэмыкі пшъашъэхэр иунагъо щыщышіынхэ гухэлъыр къызэрэфэущыгъэм тыкіэмыупчіэн тлъэкіыгъэп.

— Сипшъэшъэ нахьыжъэу Ульянэ искусствэхэмкІэ колледжэу Мыекъуапэ дэтыр къыухыгъэу ишІэныгъэхэм ахигъахъо шІоигъоу Краснодар зигъэ-

зэгъагъ. Нахьыкізу Полинэрэ сэрырэ тизакъоу унэм тыкъинэщтыгъ. Пшъэшъэ закъор сшіомэкіагъ. Джыри нэмыкіхэм сигуфэбэныгъэ апэзгъохын, гъэсэпэтхыдэ язгъэгъотын амал сиізу зыслъытэжьыщтыгъэ.

Зыгъэпсэфыгъо уахътэм кlэлэцlыкlу Унэм къычlищызэ сабый ибэхэр Аннэ ыдэжь къыщэщтыгъэх. Цlыфхэр зэрэпсэухэрэр зэхашlэным, унагъом иlэшlугъэ къагурыlоным бзылъфыгъэр пылъыгъ. Етlанэ ыпlунхэу къаlихыхэу ригъэжьагъ.

- Сабыим апэрэ лъэбэкъур уиунэ къызэрэридзэу шІулъэгъуныгъэ ин къыфэущырэп. Ори джащ фэдэу гуфэбэныгъэ нэгъэупіэпіэгъум фыуиіэрэп, къејуатэ тигущыјэгъу. кІэлэцІыкІу музыкальнэ еджапІэм кІэлэегъаджэу илъэс пчъагъэм Іоф щысэшІэ. Ащ къыхэкІэу пстэуми апэу згъэуцурэр гъэсэпэтхыдэ язгъэгъотыныр ары. ЕтІанэ ащ голъэу гуфэбэныгъэри къэкІо. Уиунэ къихьэгъэ цІыфым угу илъыр зэкІэ пэогъохы, уахътэ зытекІыкІэ ащ уесэ, шІульэгьуныгьи фыуиІэ мэхъу.

Аннэ ипшъэшъэ нахыжъэу Ульянэ унэгъо дахэ иlэ хъугъэу Краснодар щэпсэу. Ащ къыкlэльыкlорэ Полинэ колледжыр диплом плъыжькlэ мыгъэ къыухыгъ ыкlи ишlэныгъэхэм ахигъэхьонэу Краснодар зигъэзагъ. Аннэ Андырхъое Хъусен ыцlэ зыхьырэ колледжым щеджэ. Ангелинэрэ Иванессэрэ илъэс 14 аныбжь, Мыекъопэ гурыт еджапlэу N 2-м щеджэх, Наташэ илъэс 13 ыныбжь, Ангелинэ — 10. Ахэри гурыт еджапlэм щеджэх.

Апэрэу иунэ ыпlунэу къыщагъэхэр зэшыпхъухэу Аннэрэ Иванессэрэ. Ахэм гумэкІыгъо къыфахьынэу, мыдэІонхэу, къин рагъэлъэгъунэу бзылъфыгъэр егупшысагъэп. Пшъэшъэ нахьыкІэр унагъом хэмызагъэу, зэгурымыІоныгъэ яунэ илъы хъугъэ. Ау гумэкІыгъоу къэуцугъэм бзылъфыгъэр ыгъэщынагъэп. Иванессэ кІэлэцІыкІу Унэм ыщэжьынэу ыгу къыригъэхьагъэп. Гуфэбэныгъэ пигъохызэ, унагъом зэгурыІоныгъэ илъыным фэбанэзэ, чІыпІэ къинэу зэрыуцуагъэм къикІыжьын ылъэкІыгъ.

— ЗэгурыІоныгъэ тиунагъо илъыным темызэщэу ыуж тит. Пшъашъэхэм гуфэбэныгъэ зэфыряІзу, зэдеІэжьхэу псэунхэм фэсэгъасэх, - къејуатэ Аннэ. — Сиунэ ис кІэлэцІыкІухэр зэкІэ музыкальнэ еджапІэм щеджэх. ШэнышІу тфэхъугъэу спектаклэхэр тэгъэуцух, тиlaхьылхэр къетэгъэблагъэх, ахэм гьэхъагьэу тиlэхэр ятэгьэльэгьу. Пшъашъэхэм зэкІэ ежь-ежьырэу агъэхьазыры. Къашъохэр зэхагъэуцощтхэми, орэдыр къыхахыщтми, сурэтхэр ашІыщтхэми ІэпыІэгъу зэфэхъужьых. Джащ фэдэу зы Іофым зэгъусэхэу пылъхэ зыхъукІэ нахь зэсэщтых, гукІэгъуныгъи зэфыряІэ хъущт.

Аннэ ыlыгъынэу пшъашъэ нэмыкl къызэраlимыхырэм гу лъымытэн плъэкlырэп.

дэlонбазыбазыпсэп. Кlалэм ты ищыкlагъ. СаПшъэбыир ащ лъыплъэщт, фэдэу зикэмымунэ пихыщт шlэныгъэхэр ным рипкышт шlэныгъэхэр ным рипкыштэ питущыlэгъу. — Пшъашъэхэм
пкышты приту зытезгъэуцощтхэр сэшlэ,
пкышты приту згъэсагъэ. Ащ нэмыкlэу,
еджапlэу lоф зыщысшlэрэм натьо пшъашъэхэр ары. Ахэм узэ-

щыгъуаз. Урысыем щызэхащэгъэ Іофтхьабзэу «Радио России. Поезд надежды» зыфиюрэм юф зишІэрэр илъэси 10 хъугъэ. Ащ пшъэрылъэу иІэр сабый зыпІу зышІоигъо унагъохэр кІэлэціыкіу унэхэм ащэнхэр, сабый ибэхэр цІыфхэм арагьэлъэгъунхэр, арагъэшІэнхэр ары. Унагъо, ны-ты зимыІэ кІэлэціыкіухэм япчъагьэ нахь макіэ зэрашІыштым акцием икІэщакІохэр яшъыпкъэу пылъых. Ахэм Іофтхьэбзэ гъэшІэгьонхэр зэхащэх, мы гумэкІыгъор цІыфхэм нахь арагъэшІэным пылъых. МэшІокум зэрэхэгъэгоу къыкІухьагь, чІыпІэ зэфэшъхьафхэм ащыпсэурэ унагъохэу сабый зыпіунэу фаехэмрэ кіэлэцІыкІухэу ны-тыхэр зиІэнэу кІэхъопсыхэрэмрэ зэрагьэгьотых. Мы Іофтхьабзэм илъэси 3-кІэ узэкІэІэбэжьмэ, Аннэ хэлэжьагь ыкІи къалэу Уссурийскэ пшъэшъитІу къырищыгъ.

радэзекІощтым, гъэсэныгъэм-

кІэ нахь унаІэ зытебгъэтын

фэе лъэныкъохэм дэгъоу са-

— Бжыхьэм мы Іофтхьабзэм сыхэлэжьэнэу къысаlуагъ. Ащ сигуапэу сыкlощт. Мэшlокур Иркутскэ кlощт. Мы уахътэм тхылъэу ищыкlэгъэщтхэр сэгъэхьазырых, бжыхьэм зэшыпхъу пшъэшъитlyklэ сиунагъо нахь ины хъунэу сэгугъэ, — игу-

гъапіэхэр Аннэ къыіотагъэх. ГъОНЭЖЬЫКЪО Сэтэнай.

Джыри си Едэпсыкъоешхо СЫДЭТ

(Къызык Іэлъык Іорэр шышъхьэІум и 12-м къыдэкІыгъэ номерым ит).

Тичылэ сэмэркъэу дахи дэлъыгъ. Пчыхьэшъхьапэм хьаблэ шъузэу къызэрэугъоихэрэм бэрэ къаlоу зэхэсхыщтыгь. КІалэ горэм пшъашъэ къыдэмыкІоу зызэхахыкІэ, щхыхэзэ аІощтыгьэ: «Одэ Рэхьо льащ, Титыу лъащ, Хьэнэхъо лъащ aloy дерэщэхэри орэкlo, къыдэмыкІомэ шъулъэгъун. Ахэм къытырамыгъанэрэ щыІэп, хьамплъыжь кІэтІаркъор яджыбэ илъ». Хьамплъыжь кІэтІаркъор зыфэдэр къызгурымыІоу бэрэ

Тіэкіу тешіагъэу сянэрэ сэрырэ хатэм тыхэтэу, натрыфэу тхьэпитіу къэхъугьэр къэтпкіыхьэзэ, сеупчІыгь: «Сыд лІэужыгъуа хьамплъыжь кІэтІаркъор?». Сянэ щхыгъэ, къызэрэсиющтыр ымышізу зиплъыхьи, хьамплъыжь цІыкІоу уц чІэгъым къычІэхъушъутыгъэм лъыуагъ. Хьамплъыжьым кІиІэжьыгъ, ау кІэтІаркъоу къыпызыгъэм зыреутэкІыжьышъ чІышъхьашъом телъ. «Джары хьамплъыжь кІэтІаркъор. Уиджыбэ ур иплъхьэмэ, сыд къыуишІэщтыр? Уигъэлыджымэ уигъэщхызэ пшъхьэ зэрифэкІыщт. Сэмэркъэумэ, зэпеожьыхэмэ, зэрэгъэщхыхэзэ, Рэхъо лъащ, Титыу лъащ, Хьэнэхъо льащ aloy пшъашъэу псэлъыхъор зыфащэрэм сэмэркъэур ратІупщыти, ышъхьэ зэІагъахьэти, къытырагъанэщтыгъ».

Хьэнахъо дэгъоу къэсэшІэжьы. Тигъунэгъу Тао ышыгъ. Тао ыкъо закъоу Кимэ къызещэм, а джэгум щыслъэгъугъагъ. Яунэ Іупэ къужъ чъыгышхоу Іутым чІэзэрэмыгъафэу зэрэчылэу джэгум къекlугъагъ.

Пчэгур инэу зэlухыгь. «Хьэнахъо къэжъугъашъу!» — аlошъ, купыр зэрэгъэкуо. Сынэгу джыри кІэт: Іэе-таеу, къуащэу, бытэу зыкъишІызэ, Хьэнахъо пчэгум къилъэдагъ. Зы бгъумкІэ зэхэт купмэ акІэрэлъадэшъ, зызэраlуишlыхьэрэм пщынаом дыригъаштэу цІыргъ-щыргъ макъэр пщынэм къырегъэкІы. Хьакъу-жъокъум зыкъиІэтыгъ. Хьэнахъо ыІапшъэхэмкІэ бжъэкъуитІу тетым фэдэу зыкъешІышъ, купмэ ахэлъадэ. Бзылъфыгъэхэр зэрэгъэщхыхэзэ, зыкъырамыгъэубытэу зэхэхъушъутыжьых. Хьэнахъо икъэшъуакІэ къикІырэри, купыр зыфэщхырэри къызгурымы оу сыщытызэ, зэрэгъэкуом хэтхэу щагум шыуитІу къыдэхьагъ. Тыраушъокъуагъэу унэм ехьэх. Зыр унэм ихьагь, адрэр пчъэ-Іупэм Іууцуагъ. Шым тесым бэщыр ыІыгъэу, унэ кІоцІым

идэпкъ кІэижьыгъакІэ къыгъэтакъозэ, къырегъэтэкъохы. Унэр цыкку, шыр ифэрэп, щтагъэшъ, мэшышы. «Нысэр хъупхъэмэ къэлъэгъощт» аlошъ, къэмыуцухэу унэ кlашъор агъэтакъо. Шым ыпхэ къысфэгъэзагъ. КъысэшъутырынкІэ щынагъо шъхьаем, хъурэр зэрэсшІогьэшІэгьоным ишІуагьэкІэ сыкъы-ІукІын слъэкІырэп. Щхырэ джэгурэ а пчыхьэм щагум дагъэхъыкІыгъэм фэдэ ащ ыуж тыди щыслъэгъужьыгъэп.

Тичылэ къэшъокІо бэлахьыбэ дэсыгъ, ау ащымыгъупшэжьэу бэрэ зигугъу ашІыщтыгьэр Нэхэе Амзанэ икъэшъуакІ. Амзанэ фэшъхьаф «Ислъамыем» къыдашъоу чылэм дэсыгъэп, мэкъэ дахи иІагъ, чылэ мэщытми азэнаджэу къыщыджэщтыгъ. Амзанэ къуитly иlaгъ — Щамсудинэрэ Рэщыдэрэ. Къадыр чэщыр къызысырэм, Рэшыдэ ишъэлэотэ къэlуакіэ зэрэзэхахыщтым кІэхъопсыхэу цІыфхэр ежэщтыгъэх. ГъэшІэгъоныр, Амзанэрэ Рэщыдэрэ зэлъашІэрэ орэды о Нэхэе Тэмарэ ятэжърэ ятэрэ. Непэ ар Адыгэ Республикэм инароднэ артистк.

Амзанэ ліыжъ дэхагъ, Іэмлъэм ушъагъэу, лІыгъэ шэнычъагъэр зэрэхэлъыр къырыпшІэу пэтхыщагъ. Кирзэ щазымэ шlуцІэм галифе гъончэджыр дэупкіэгъагъ, джэнэ пшъапіэу ыпшъэтыкъ къеуцуалІэрэр чыІу ціыкіухэмкіэ гьэупкіэпкіэгьагь, адыгэ пэІо лъагэр къекІупэу шъхьарысыгъ. Зэ сыдэхьанэу хъугъагъэ ящагу. Ипхъорэлъфэу Нэфсэт сиклассыгъэти, сыкІыгъоу тыдэхьэгъагъ. Иныо пэlулъашъом Іусыгъ, ежь щагум къыдэкІэу тыІукІэгъагъ. Нэгу мэзахэу сыхэплъэгъагъ.

Едэпсыкъоешхом, тичылэхэмкІэ тырыгушхоу, дзэ къулыкъум игенерал къыдэкІыгъ. Ар Амзанэ ыкъо нахыжъэу Щамсудинэ икlалэу Нэхэе Руслъан. Непи къулыкъур ехьы.

Тичылэ Хьапэпхмэ япхъу горэ Джантыгъ ыцІэу дэсыгъ. КъызэраІотэжьырэмкІэ, ар пщынэуагъ. Тичылэ кlалэу Интихьамыкъо Аскэр Джантыгъэ ыгу рихьыщтыгь, ипщынэ къегьэ-ІуакІи икІэсагъ, арыти, джэгур зыщигъэджэгурэм лъыкloмэ, пхъэкІыч теозэ, Джантыгъэ кlалэр шlу lэкlэлъэгъуагъ. Ащ хэзэрэгьэтхэзэ, Джантыгьэ къэсымэджагъ. Къырым къыщеіэзэнхэу загъакіом, ащ тефэу Аскэр къышагъ. Кlасэм къыщагьэу Джантыгьэ зызэхехым, узэу хэлъыр шІомыІофыжьэу Къырым дэмыфэжьэу къежьэжьи, чылэм къэкІожьыгь, Джантыгьэ зэрэсымаджэм шІульэгьу узыри къыхэхьажьи піэгум къимыкІыжьэу хигьэгьолъхьагь.

Ипщынэ къарэ ыныбашъо тетэу аужырэ орэдыр къыригъэкІыжьи, идунай ащ щиухыгъ.

Мары ар: Сипщынэ къарэ къэсэгъэкІый. Къэбар гомыlум сыкъегъэкІый!

хэтыгъ. Зэритырэм зэщыкъуагьэу къыхьыжьыгьэми, ыгьэцэкІэжьыщтыгь. Анахьэу зыфэсакъыщтыгъэр щэцыкор ары, ар зыкіодкіэ гъотыжьыгъоягъ.

Мафэ горэм тянэ къеІотэжьы: «Тигъунэгъу пшъэшъэжъые ціыкіур тадэжь къакіуи, къелъэІужьыгъагъ. Мы къэбар кІэкІым уахътэу къыубытыгъэри, чІыпІэу зэрипхыгъэри ины. Лъэпкъ тарихъым игьогу къырыкІогьэ «Зингерыр» непэ тиунэ зэрит, чІыпІэ гъэнэфагъэ иІэу, анахь псэолъэ кІэн лъапІэу тиІ. Сянэ янэтыщхэм адэжь Тэуе-

кІуагъэри ахэфагъ. КІалэм уна-

гъо и агъэп, к І элэзикъэмыщагъ, машинкэ закъор инэпэ-

еплъэу къэнагъ. ЩэІэфэ ма-

шинкэм фэсакъынэу сянэ янэ

хьаблэ бэрэ кІощтыгъэ. Янэшыпхъоу Гощэхъурае лъфыгъэ иІагъэпти, ыдэжь бэрэ щыІэщтыгьэ. Гощэхъурае дэжь Црыу ыцІэу ныожъ къихьэщтыгъэ, ар Іушыгь, жэбзэ дахэ Іульыгь. КъурІаныри ышІэщтыгъ, чэтапэми еджэщтыгь. Къэбарэу сянэ къыкІэрихыгъэр бэ. Джа къэбар ІорІотэжьым тэри тыкъыхэхъухьагъ.

КІасэм къыщагъэу къысэзыІуагъэм Сыдыр фэсшіэнэу къысщыгугъыгъ? Сипщынэ къарэ зэпэкъыикъэу сакокІы ис. Нухьэди тисэу

къысэпІогъагъэр угу имылъэу къысэпІогъагъа? Сипщынэ къарэ къызэкІэсэщ, сшюигьо орэдыр къесэгъэюжь.

Орэдыр сянэ бэрэ къезгъа-Іощтыгъ, къызиухыкІэ, ренэу къыпигъэхъожьыщтыгъ: «ШІулъэгъу кІуачІэр Алахьым къыпферэмыхь, ар Іэзэгъу зимыІэ уз, уилlыкlын плъэкlыщт».

Сянэ мэкъэ дахэ иІагъ, дахэуи къашъощтыгъэ. Джэгу щыІэу «Делэкъо Мыхьаджэр ыпхъоу Асет» aloy къызыфатэхэкІэ, тянэ «Делэкъо» зэраlopэр шlolаещтыгъ. «Делэ фаусыныр къызыхэкІыгъэр сыда?» ыlуи, зэ янэ еупчlыгъагъ. Къэбарэу пылъэу къыІотагъэр гъэшІэгъоны:

«Делэ джыри къэмыхъугъэу, янэ ышъо хэлъэу мырэущтэу къыраloy пкlыхьапlэ ылъэгъугъ: «Шъао къыпфэхъущт, къыпфэхъурэ сабыим Делэ фэуусыщт. Былым насыпышхо пылъыщт. ЛІакъом къыпфимыдэу къыппэуцущтых, урагъэкІыжьынэуи хъущт, ау уакъыфызэкІэмыкІу. Сыд хъугъэми, уагъэкІодыщтэп. КъыотІуагъэми игугъу умышІ» — alyи къыфагъэпытагъ. Игъо къэси сабыир къызэхъум, къызэрэраlуагъэу, шъаом Делэ фиусыгь, къыфамыдэуи, рагъэкІыжьэуи хъугъэ. АфэмыгъэдэІуахэ зэхъум ыуж икlыжьыгъэх. Шъэожъыер лІы хъугъэ, зытеlaбэрэр багъоу былым насыпышхо къыдэтэджыгъ. Совет хабзэр къуаджэм къэси коллективизациер къызежьэм, былымэу иІэм фызэмыплъэкІыжьэу «сицІыфышъхьэ нахь лъапІэп ар» ыlуи, колхозым ритыгъ. Ащ ыуж илъэс къыгъэшІэжьи, идунай ыхъожьыгъ. Дышъэ бэщ иlагьэу, къыкlэныгьэу аlощтыгь. Тыкъагъэкощын зэхъум «унэм хигъэбылъыхьагъэу къычІэкІын» аlуи, пкъырыпкъэу зэхатхъыгъагъ, ау зи хагъотагъэп.

«Зингер»

Сятэ сянэ къызещэм, ИлъэсыкІэ чэщэу 1957-рэ илъэсыр къихьэщтыгъ. Сянэ тыщасэ къызекІыжьым, зэрыдэхэрэ Іэ машинкэу «Зингер» зыфиlорэр къызыдищэгъагъ. Хьаблэм тес шъузхэр лъэшэу гушІогъагъэх. Зыщыфаехэм ахьыти рыдэщтыгъэх, етlанэ машинкэу «Подольскэр» къызежьэм, зэкІэми къащэфыгъагъ.

Джыдэдэм «Зингерым» илъэсишъэр ыныбжь, непэ къызнэсыгъэми тиунэ ит, рэдэх. Къэбар гъэшІэгъони пылъ.

Сянэ янэ къелъэІужьыгъагъ машинкэр ымыгъэк одэу ыгъэпсэолъэнэу. Арыти, Іофышхо

машинкэр зэрыт унэм шъущызэдэджэгугъэу, зекlыжьым ыуж унэм сызехьэм, щэцыкор машинкэм дэмылъыжьэу слъэгъугъэ. Дэзыхыгъэр къэсшІагь шъхьаем, бырсыр къимыкІэу сыдэущтэу къыІыпхыжьын?! Чэу нэзым сыкІэрытІысхьагъэу ящагу сыдаплъэу сыщысызэ, пшъэшъэжъыер къыдэлъэдэжьыгъ. Зыми къесымыгъашІэу мэкІэ-макІэу сыкъеджи, чэу гъунэм къыІусщагъ: «А нынэ, машинкэм сыкъыloфытагъ, щэцыкор о къызэрэдэпхыгъэр ешІэти, къысэптыжьынэу сыкъылъигъэкlуагъ» зесэюм, сабым къызіуипхъоти, «сшІагъэ джар къызэрэуиlожьыщтыр!» ыlуи, унэм илъэдэжьи щэцыкор къырихыжьи, къыситыжьыгъ». Ар зыхъугъэм ыуж тянэ машинкэр пхъэ шъхьэтепІом димыгъэуцожьэу, Іункіыбзэ ціыкіумкіэ ымыгъэпытэжьэу къыхэкІыгъэп.

Тыкъамыгъэкощыфэ машинкэр псэолъэ шіагъоу тиіагъ. Нэужым шъхьэтепІом иІункІыбзэ кІоди, зэтыратхъынэу хъуи иІоф кІуагьэ. Къалэри благьэу, тучанхэри хъоеу, тызыфаер тщэфышъу зэхъум, машинкэр тимыщыкІэгъэжьэу, чІыпІэ фэтымыгъотыжьэу къэдз-нэдз унэм итшІыхьагь. Арэущтэу тыхэтызэ, пчэдыжь горэм сянэ машинкэм кІэрысэу сышъхьарыхьагь. Нэку-нэпс, хъэдэныр ыІыгъэу машинкэр зэпелъэкІыхьэ. «Сыд узыфэгъырэр?» – clyи сыкlэрытlысхьагъ. Ынэпс рилъэкІэхи къыІуагъ: «Нэфшъагъоу сянэ пкlыхьапlэкІэ зыкъысигъэлъэгъугъ. Машинкэм, къакъырым ехъурэ чІыпІэ фэбгьотыгьэба, Асет?» - къысиІуи, кІодыжьыгъэ. Къакъырым сызэчъэм, машинкэр сэпэнэlу хъужьыгъэу, чlэдзагьэу чІэт. Хэт, Майзэт, шъуащыщэу ар зышІагьэр?. Мыщ къэбарэу пылъыр шъушІэщтыгъэмэ, ар шъумышІэныекІи

Сянэ янэ Молэхъан ыцІагъ. Тэуехьаблэ щыщыгъ, ПхъэчэешІэ Исмел ыпхъугъ. Зэшыпхъуищырэ зэшитІурэ хъущтыгъэх. Зым Шъалихь ыцІагъ, ар чылэм дэсыгъ. Адрэм ыцІэ сянэ къышІэжьырэп, къызэра-ІотэжьырэмкІэ, Тыркуем щыпсэущтыгъ. Революцием илъэхъан тефэу игупсэхэр зэригъэлъэгъухэ шІоигъоу кІалэр Тэуехьаблэ къэкІогъагъ. Тыркуем къырищи зэшыпхъуищмэ зэфэдэу рыдэнхэу «Зингер» машинкэ къафищэгъагъ. Ар зиlагьэр унэгьо зырыз. Зэшыпхъуищыр машинкэм лъэшэу щыгушlvкlыгъагъ.

КъызыкІуагъэр мазэ нахь мыхъугъэу чылэм тхьамыкІэгъошхо къыдэхъухьагъ. Красный террора, хьауми белый террора сянэ къыгонэу ышгэжьырэп. Чэщым, цІыфэу гьолъыжьыгъэхэм яунэмэ арылъадэхэзэ, хъулъфыгъэу дэсыр къыдамынэу дащыхи зэкІэ аукІыгьагь. Джащ сянэ янэшэу Тыркуем къикІи хьакІакІо къэ-

Пціашхъор

АдыгэкъалэкІэ тиунэ пчъэ-Іупэ идэпкъ илъэс пэпчъ пціашхъом набгьо чіешіыхьэ. Тянэ фэсакъыпэу ар къеухъумэ. Джыри тыцІыкІугъ, Едэпсыкъоешхом тыдэсыгъ пцlашхъом цІыфыр къызэригъэнэжьыгьэм фэгьэхьыгьэ къэбарыр къызытфеlуатэм. «Блэр дунаим къызытехъом, лъым ешъонэу къыгъэхъугъ, арыти, льэу шыІэмэ анахь ІэшІур къыхихынышъ, къыфихьынэу блэм аргьоир ыІофтагь. Аргьоир ежьи льэу щыІэмэ яшьозэ зеупльэкІум. ціыфым ыль нахь Іэшіу щымыІэу къыхигъэщыгъ. Бзэгу цыпэм лъыр пылъэу аргъоир къэбыбыжьызэ, пцІашхъом Іукlагъ. «Хэт ылъа анахь Іэшloy блэм фэпхьырэр?» — ыІуй зеупчІым, «ЦІыфым ылъ нахь ІэшІу щымыІэу къыхэсхыгъэу фэсэхьы», — къыриlожьыгъ. «Адэ сэгъэлъэгъуи» пцІашхъом зеІом, аргъоим ыбзэгу къыридзыгъ. Пціашхъор псынкізу, ыпэ пытэ ціыкіукіэ аргъоим ыбзэгу пакІэ лъэу пылъым еуи, къыпиутыгъ. Джащ къыщегъэжьагъэу аргъоим ымакъэ кloди «ны-нын» ригъаlоу къэнагъ. Блэр зыхэс орыжъым аргъоир къызэсыжьым, хьантІаркъом ылъ ешъуи, ащ нахь ІэшІу щымыІэу ыІуи, блэм фихьыгъ. Джарэущтэу пцІашхъом цІыфхэр ыухъумагъэх. Блэр хьантІэркъолъым нэмыкІ ешъорэп. Джащ къыщегъэжьагъэу цІыфхэр пцІашхъом инабгьо нэсыхэрэп, агъэгумэкІырэп.

ПсырыкІхьаблэр гъэмафэм

ПсырыкІхьаблэм нахь хьаблэ дахэ щыlагь loy сшlэрэп. Ар етІани гъэмафэр ары зыдэхэ дэдагъэр! Непэ къызнэсыгъэми сынэгу къыкІэуцожьы: пчэдыжь нэфшъагъу, хьантІаркъоу зэпэкъакъэхэрэм амакъэ хьаблэр къыгъэущыгъ. «Псыр къиугъ!» аlошъ, цlыфхэр зэджэжьых. Чъыеныбэущэу сэри сыкъыдэкІыгъ. Сапашъхьэ къиуцуагъэу слъэгъугъэр егъашІэм сынэгу кІэмыкІыжьын. Ныкъпсыкъэу кІэим псыр дизэу къыдэуцуагъ, ар ФэрзажъомкІэ къикІыгъ. Фэрзэжъо орыжъыр зэрэзэхэтэү къызыдилъэшъугь. Сыд фэдэ орыжъи ычІэ сэе шъэбэ сэе Тужъу. Ары къыщыкІырэ пстэури къызыхакіэрэр, ахэр зэкіэ зэрэхэтэу псэу къэкІуагъэм къызыдихьыгъ.

ХЪОТ Замрэт. (Джыри къыкІэлъыкІощт).

Адыгэ Республикэм и Закон

Адыгэ Республикэм и Законэу «Адыгэ Республикэм икъэралыгъо граждан къулыкъу ехьыліагъ» зыфиіорэм зэхъокіыныгъэхэр фэшіыгъэнхэм фэгъэхьыгъ

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм 2015-рэ илъэсым бэдзэогъум и 29-м ыштагъ

А 1-рэ статьяр. Адыгэ Республикэм и Законэу «Адыгэ Республикэм икъэралыгъо граждан къулыкъу ехьыліагъ» зыфиіорэм зэхъокіыныгъэхэр фэшіыгъэнхэм фэгъэхьыгъ

Адыгэ Республикэм и Законэу 2005-рэ илъэсым шышъхьэlум и 4-м аштагьэу N 352-р зытетэу «Адыгэ Республикэм икъэралыгъо граждан къулыкъу ехьылlагъ» зыфиlорэм (Адыгэ Республикэм ихэбзэгъэуцугъэ зэхэугъоягъэхэр, 2005, N 8; 2007, N 11; 2009, N 2, 12; 2010, N 3, 8; 2011, N 3, 11; 2012, N 6, 12; 2013, N 3, 5, 7, 8; 2014, N 3, 10; 2015, N 6) мыщ фэдэ зэхъокlыныгъэхэр фэшlыгъэнхэу:

- 1) я 8-рэ статьям иа 1-рэ Іахь ия 2-рэ пункт гущыІэхэу «(къэралыгьо къулыкъу нэмыкІ лъэпкъхэр») зыфиІохэрэр хэгьэкІыжьыгъэнхэу:
  - 2) я 8-рэ статьям ия 5-рэ Іахь:
- а) иа 1-рэ абзац гущыlэхэу «(къэралыгъо къулыкъу нэмыкl лъэпкъхэр») зыфиlохэрэр хэгъэкlыжьыгъэнхэу;
- б) иа 1-рэ пункт гущыlэхэу «(къэралыгъо къулыкъу нэмыкl лъэпкъхэр») зыфиlохэрэр хэгъэкlыжьыгъэнхэу;
- в) ия 2-рэ пункт гущыlэхэу «(къэралыгъо къулыкъу нэмыкl лъэпкъхэр») зыфиlохэрэр хэгъэкlыжьыгъэнхэу;
- г) ия 3-рэ пункт гущыlэхэу «(къэралыгъо къулыкъу нэмыкl лъэпкъхэр») зыфиlохэрэр хэгъэкlыжыыгъэнхэу;
  - 3) я 8-рэ статьям ия 5^{1} -рэ laxь гущыlэхэу

«(къэралыгъо къулыкъу нэмык лъэпкъхэр») зыфиlохэрэр хэгъэкlыжьыгъэнхэу;

- 4) я 28-рэ статьяр мыщ тетэу къэтыгъэ-
- «Я 28-рэ статьяр. Граждан къулыкъумкlэ стажыр
- 1. ІзнатІзхэм заІутыгъэ льэхъанхэу граждан къулыкъумкІэ стажым хагъахьэхэрэр, граждан къулыкъушІзхэм яоклад мазэ къэс ахъщэ тегъахъоу фашІыщтыр, мэфэ пчъагъзу зызэрагъэпсэфыщтыр, еІолІзнчъзу граждан къулыкъур зэрахьырэм пае кІзгъэгушІу мэхьанэ зиІэ ахъщэу аратыштыр зыфэдизыр гъэнэфэгъэнхэм пае граждан къулыкъумкІз стажыр къызэралъытэрэ шІыкІэр, джащ фэдзу граждан къулыкъумкІз стажым ІзнатІзхэр заІыгъыгъэ нэмыкІ лъэхъанхэр зэрэхалъытэрэ шІыкІэр федеральнэ хэбзэгъэуцугъэм егъэнафэх.
- 2. Граждан къулыкъушІэхэу илъэс пчъагъэр изыгъэкъугъэхэм пенсие афэгъэуцугъэным пае федеральнэ хэбзэгъэуцугъэмрэ Адыгэ Республикэм ихэбзэгъэуцугъэрэ адиштэу граждан къулыкъумкІэ стажыр афагъэнафэ.».
- Я 2-рэ статьяр. Мы Законым кіуачіэ иіэ зыхъурэр

Официальнэу къызыхаутырэ мафэм щегъэжьагъэу мы Законым кlyaчlэ иlэ мэхъу.

Адыгэ Республикэм и Ліышъхьэу ТХЬАКІУЩЫНЭ Аслъан

къ. Мыекъуапэ, шышъхьэlум и 6, 2015-рэ илъэс N 438

Адыгэ Республикэм и Закон

Адыгэ Республикэм и Законэу
«Адыгэ Республикэм щыпсэухэрэмрэ
ичіыпіэрэ чіыопс, техногеннэ нэшанэ зиіэ
ошіэ-дэмышіэ тхьамыкіагъохэм
ащыухъумэгъэнхэм ехьыліагъ» зыфиіорэм
ия 16-рэ статья зэхъокіыныгъэ фэшіыгъэным
фэгъэхьыгъ

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм 2015-рэ илъэсым бэдзэогъум и 29-м ыштагъ

А 1-рэ статьяр. Адыгэ Республикэм и Законэу «Адыгэ Республикэм щыпсэухэрэмрэ ичіыпіэрэ чіыопс, техногеннэ нэшанэ зиіэ ошіэ-дэмышіэ тхьамыкіагъохэм ащыухъумэгъэнхэм ехьыліагъ» зыфиіорэм ия 16-рэ статья зэхъокіыныгъэ фэшіыгъэным фэгъэхьыгъ

Адыгэ Республикэм и Законэу 1999-рэ илъэсым мэлылъфэгъум и 30-м аштагъэу N 123-р зытетэу «Адыгэ Республикэм щыпсэухэрэмрэ ичыпіэрэ чіыопс, техногеннэ нэшанэ зиіэ ошіэ-дэмышіэ тхьамыкіагъохэм ащыухъумэгъэнхэм ехьыліагъ» зыфиіорэм (Адыгэ Республикэм ихэбзэгъэуцугъэ зэхэугъоягъэхэр, 1999, N 4; 2002, N 7; 2005, N 3; 2008, N 2; 2009, N 7; 2011, N 7; 2012, N 7; 2013, N 5, 11; 2014, N 2) ия 16-рэ статья зэхъокіыныгъэ фэшіыгъэнэу, я 10⁷-рэ пунктыр хэгъэхьогъэнэу ыкіи ар мыщ тетэу къэтыгъэнэу:

«10⁷) ціыфхэмрэ чіыпіэхэмрэ ошіэ-дэмышіэ тхьамыкіагьохэм ащыухьумэгьэнхэмкіэ къэралыгьо уплъэкіунхэр зэрэзэхащэрэ шіыкізу Урысые Федерацием и Правительствэ ыгьэнэфагьэр къыдальытэзэ, шъолъыр, межмуниципальнэ, муниципальнэ мэхьанэ зиіэ ошіэ-дэмышіэ тхьамыкіагьохэм ціыфхэмрэ чіыпіэхэмрэ ащыухьумэгьэнхэмкіэ шъолъыр къэралыгьо уплъэкіунхэр зэрэзэхащэщтхэ шіыкіэр гьэнэфэгьэнэу;».

Я 2-рэ статьяр. Мы Законым кlyaчlэ иlэ зыхъурэр Официальнэу къызыхаутырэ мафэм щегъэжьагъэу мы Законым кlyaчlэ иlэ мэхъу.

Адыгэ Республикэм и Ліышъхьэу ТХЬАКІУЩЫНЭ Аслъан

къ. Мыекъуапэ, шышъхьэІум и 6, 2015-рэ илъэс N 444

Адыгэ Республикэм и Закон

Адыгэ Республикэм и Законэу «Патронатым ехьыліагъ» зыфиіорэм зэхъокіыныгъэхэр фэшіыгъэнхэм фэгъэхьыгъ

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм 2015-рэ илъэсым бэдзэогъум и 29-м ыштагъ

А 1-рэ статьяр. Адыгэ Республикэм и Законэу «Патронатым ехьылlагъ» зыфиlорэм зэхъокlыныгъэхэр фэшlыгъэнхэм фэгъэхьыгъ

Адыгэ Республикэм и Законэу 2007-рэ илъэсым бэдзэогъум и 24-м аштагъэу N 107-р зытетэу «Патронатым ехьылІагъ» зыфиІорэм (Адыгэ Республикэм ихэбзэгъэуцугъэ зэхэугъоягъэхэр, 2007, N 7; 2012, N 10; 2013, N 7; 2014, N 6) мыщ фэдэ зэхъокІыныгъэхэр фэшІыгъэнхэу:

- 1) я 2-рэ статьям:
- а) иа 1-рэ пункт хэт гущыlэхэу «социальнэ патронатымрэ интернатым къызычlэкlхэ нэуж анаlэ зэратырагъэтрэмрэ» зыфиlохэрэр гущыlэхэу «социальнэ патронатымрэ» зыфиlохэрэмкlэ зэблэхъугъэнхэу:
- б) я 2-рэ пунктым иподпунктэу «а»-м хэт гущы зүү «Федеральнэ законэу «Сабый ибэхэмрэ ны-тыхэр зышъхьарымытыжь к зандык зүү күрэг улгыр тыр зындык зандыгыр к зандыгыр к зыр зандыгыр к зандыгыр зандыгыр к зандыгыр зандыгыр к зандыгы
- в) я 2-рэ пунктым иподпунктэу «б»-м хэт гущы!эхэу «Федеральнэ законэу «Зыныбжь имыкъугъэхэр нэрыз мыхъунхэмк!э ык!и хэбзэукъоныгъэхэр амыш!ынхэмк!э лъапсэхэм яхьыл!агъ» зыфи!охэрэр гущы!эхэу «1999-рэ илъэсым мэкъуогъум и 24-м аштэгъэ Федеральнэ законэу N 120-р зытетэу «Зыныбжь имыкъугъэхэр нэрыз мыхъунхэмк!э ык!и хэбзэукъоныгъэхэр амыш!ынхэмк!э лъапсэхэм яхьыл!агъ» зыфи!охэрэмк!э зэблэхъугъэнхэу:
  - г) я 3-рэ пунктым хэт гущыlэхэу «патронат

язытырэ организациер» зыфиlохэрэр гущыlэхэу «опекэмрэ попечительствэмрэкlэ чlыпlэ къулыкъур» зыфиlохэрэмкlэ зэблэхъугъэнхэу;

- д) я 5-рэ, я 7-рэ, я 8-рэ пунктхэм кlуачlэ ямыlэжьэу лъытэгъэнэу; 2) я 3-рэ статьям ия 5-рэ, ия 6-рэ lахьхэм
- кlyaчlэ ямыlэжьэу лъытэгъэнэу; 3) я 4-рэ статьям кlyaчlэ имыlэжьэу лъы-
- тэгъэнэу; 4) я 5-рэ статьям иа 1-рэ Іахь мыщ тетэу
- «1. Адыгэ Республикэм икъэралыгъо хабзэ игъэцэкlэкlо къулыкъоу гъэсэныгъэм ылъэныкъо пэщэныгъэ щызезыхъэрэм ыухэсыгъэ шапхъэхэм атетэу апlунэу аштэгъэ кlэлэцlыкlум щыгъынхэр, лъэкъопылъхьэхэр, нэмыкlэу ищыкlагъэхэр lэкlагъахьэх.»;
- 5) я 6¹-рэ статьяр хэгьэхьогьэнэу ыкlи ар мыщ тетэу къэтыгьэнэу:

«Я 6¹-рэ статьяр. Интернатым къычlатlупщыхэрэм анаlэ зэратырагъэтырэр

КІэлэцІыкІу ибэхэмрэ ны-тыхэр зышъхьарымытыжь кІэлэцІыкІухэмрэ зыщаІыгъыхэрэ организациехэр, зыщапІурэ унагъохэр къызабгынэрэ нэуж Адыгэ Республикэм икъэралыгъо хабзэ игъэцэкІэкІо къулыкъоу гъэсэныгъэм ылъэныкъо пэщэныгъэ щызезыхьэрэм зэригъэнэфэрэ шІыкІэм тетэу социальнэ ІэпыІэгъу арагъэгъотын алъэкІышт.».

Я 2-рэ статьяр. Мы Законым кіуачіэ иіэ зыхъурэр

Официальнэу къызыхаутырэ нэуж мэфи 10 зытешіэкіэ мы Законым кіуачіэ иіэ мэхъу.

Адыгэ Республикэм и ЛІышъхьэу ТХЬАКІУЩЫНЭ Аслъан

къ. Мыекъуапэ, шышъхьэlум и 6, 2015-рэ илъэс N 447

Адыгэ Республикэм и Закон

Адыгэ Республикэм и Законэу «Административнэ хэбзэукъоныгъэхэм яхьылlагъ» зыфиlорэм ия 31¹-рэ статья зэхъокlыныгъэ фэшlыгъэным фэгъэхьыгъ

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм 2015-рэ илъэсым бэдзэогъум и 29-м

А 1-рэ статьяр. Адыгэ Республикэм и Законэу «Административнэ хэбзэукъоныгъэхэм яхьылІагъ» зыфиlорэм ия 31¹-рэ статья зэхъокІыныгъэ фэшІыгъэным фэгъэхьыгъ

Адыгэ Республикэм и Законэу 2004-рэ илъэсым мэлыльфэгъум и 19-м аштагъэу N 215-р зытетэу «Административнэ хэбзэукъоныгъэхэм яхьылІагъ» зыфиІорэм (Адыгэ Республикэм ихэбзэгъэуцугъэ зэхэугъоягъэхэр, 2004, N 4; 2005, N 5, 8, 12; 2006, N 8; 2007, N 1, 5, 6, 7, 12; 2008, N 6, 7, 11; 2009, N 4, 7, 12; 2010, N 2, 5, 6; 2011, N 7, 8, 11; 2012, N 1, 4, 6, 10, 12; 2013, N 8; 2014, N 2) ия 31¹-рэ статъя мыщ фэдэ зэхъокІыныгъэ фэшІыгъэнэу:

- «1. Муниципальнэ образованием къыгъэгъунэрэ чіыпіэм мыстационарнэ розничнэ сатыу ціыкіу зэрэщызэхащэрэ шіыкізу чіыпіэ зыгъэіорышіэжьынымкіэ къулыкъум ыгъэнэфагъэр зыукъорэ ціыфхэм сомэ мини 5 хъурэ, ізнатіэхэр зыіыгъхэм сомэ мини 10 хъурэ, юридическэ лицэхэм сомэ мин 30 хъурэ административнэ тазыр атыралъхьащт.
- 2. Административнэ пщыныжь зарагъэхьыгъэ илъэсым мы статьям иа 1-рэ Іахь къыщыдэлъытэгъэ зекlyакlэхэр джыри къызыхэзгъафэхэрэм: цІыфхэм сомэ мини 10, ІэнатІэхэр зыІыгъхэм сомэ мин 20, юридическэ лицэхэм сомэ мин 60 административнэ тазырэу арагъэтышт.».
- Я 2-рэ статьяр. Мы Законым кіуачіэ иіэ зыхъурэр Официальнэу къызыхаутырэ нэуж мэфи 10 зытешіэкіэ мы Законым кіуачіэ иіэ мэхъу.

Адыгэ Республикэм и Ліышъхьэу ТХЬАКІУЩЫНЭ Аслъан

къ. Мыекъуапэ, шышъхьэІум и 6, 2015-рэ илъэс N 456

Адыгэ Республикэм и Закон

Адыгэ Республикэм и Законэу «Гъэсэныгъэ Іофыр Адыгэ Республикэм зэрэщызэхащэрэм ехьыліагъ» зыфиіорэм ия 2-рэ статья зэхъокіыныгъэ фэшіыгъэным фэгъэхьыгъ

> Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм 2015-рэ илъэсым бэдзэогъум и 29-м ыштагъ

А 1-рэ статьяр. Адыгэ Республикэм и Законэу «Гъэсэныгъэ Іофыр Адыгэ Республикэм зэрэщызэхащэрэм ехьыліагъ» зыфиюрэм ия 2-рэ статья зэхьокіыныгьэ фэшіыгьэным фэгьэхьыгь

Адыгэ Республикэм и Законэу 2013-рэ илъэсым тыгъэгъазэм и 27-м аштагъэу N 264-р зытетэу «Гъэсэныгъэ Іофыр Адыгэ Республикэм зэрэщызэхащэрэм ехьылІагъ» зыфиІорэм (Адыгэ Республикэм ихэбзэгъэуцугъэ зэхэугъоягъэхэр, 2013,

N 12; 2014, N 12) ия 2-рэ статья зэхъокІыныгъэ фэшІыгъэнэу, я 2-рэ Іахьым я 13¹-рэ пунктыкІэр хэгъэхъогъэнэу ыкІи ар мыщ тетэу къэтыгъэнэу:

«131) къэралыгъо, муниципальнэ кlэлэцlыкly Іыгьыпіэхэм аіутхэр сабыйхэм къазэрадекіокіыхэрэм пае ны-тыхэм анахьыбэ дэдэмкІи ахъщэу атын фаер зыфэдизыр Адыгэ Республикэм имуниципальнэ образование пэпчъкІэ гъэнэфэгъэнэу;».

Я 2-рэ статьяр. Мы Законым кіуачіэ иіэ зыхъурэр

Официальнэу къызыхаутырэ мафэм щегъэжьагъэу мы Законым кіуачіэ иіэ мэхъу.

> Адыгэ Республикэм и ЛІышъхьэу ТХЬАКІУЩЫНЭ Аслъан

къ. Мыекъуапэ, шышъхьэІум и 6, 2015-рэ илъэс

Адыгэ Республикэм и Закон

Патриотическэ піуныгъэм ехьыліагъ

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм 2015-рэ илъэсым бэдзэогъум и 29-м ыштагъ

А 1-рэ статьяр. Патриотическэ піуныгъэмкіэ Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм полномочиеу иіэхэр

Патриотическэ піуныгъэмкіэ Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм иполномочиехэм ахэхьэх:

- 1) Адыгэ Республикэм изаконхэр штэгъэнхэр;
- 2) федеральнэ хэбзэгъэуцугъэмрэ Адыгэ Республикэм ихэбзэгъэуцугъэрэ адиштэрэ нэмык полномочиехэр.

Я 2-рэ статьяр. Патриотическэ піуныгъэмкіэ Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет полномочиеу иІэхэр

Патриотическэ піуныгъэмкіэ Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет иполномочиехэм ахэхьэх:

- 1) шэпхъэ правовой актхэр штэгъэнхэр;
- 2) патриотическэ піуныгъэм изигьо Іофыгьохэм язэшІохынкІэ къэралыгьо къулыкъухэмрэ общественнэ организациехэмрэ зэдэлэжьэныгьэ адыриlэныр;
- 3) ныбжыкі эхэм япатриотическэ зэхаші эзыкъегъэІэтыгъэным иамалхэр зехьэгъэнхэр;
- 4) федеральнэ хэбзэгъэуцугъэмрэ Адыгэ Республикэм ихэбзэгъэуцугъэрэ адиштэрэ нэмык полномочиехэр.

Я 3-рэ статьяр. Патриотическэ піуныгъэмкіэ гухэлъэу яІэхэр

Патриотическэ піуныгъэр мыщ фэдэ гухэлъхэм афытегъэпсыхьагъ:

1) я Хэгъэгу, ячІыгу шІу алъэгъуным мэхьанэу

иІэмрэ япатриотическэ зэхашІэрэ зыкъягъэІэтыгъэныр; 2) Хэгьэгум зэрэфэшъыпкъэнхэ фаер агурыгьэlогьэ-

- ныбжык Іэхэр нахыбэу дзэм епхыгьэ спорт
- лъэпкъхэм апыщэгъэнхэр, Хэгъэгур къаухъумэным зэрэфэхьазырхэм зыкъегъэІэтыгъэныр.

Я 4-рэ статьяр. Патриотическэ піуныгъэмкіэ Іоф зыдашіэщт лъэныкъо шъхьаіэхэр

Адыгэ Республикэм икъэралыгъо программэхэм адиштэу мыщ фэдэ лъэныкъо шъхьаІэхэмкІэ патриотическэ піуныгъэр зэрахьащт:

- 1) патриотическэ піуныгъэм ылъэныкъокіэ шэпхъэ правовой Іофтхьабзэхэр зехьэгъэнхэр;
- 2) патриотическэ пlуныгъэм пае ящыкlэгъэ къэбархэр аlэкlэгъэхьэгъэнхэр;
- 3) патриотическэ піуныгьэр нахышіоу зэхэщэгъэным пае къэралыгъо къулыкъухэмрэ общественнэ организациехэмрэ язэдэлэжьэныгъэ гъэпытэ-
- 4) Урысые Федерациемрэ Адыгэ Республикэмрэ яшІэжь мафэхэр, Хэгъэгум иухъумакІо и Мафэ, дзэ къулыкъум ащэщтым и Мафэ хэгъэунэфыкlыгъэн-
- 5) ныбжыык і эхэм яші эжь зыкъегъэ і этыгъэным тегъэпсыхьэгъэ Іофтхьабзэхэр, лъыхъун Іофтхьабзэхэр зехьэгъэнхэр;
- 6) мамыр лъэхъанми, заом илъэхъани Хэгъэгум иухъумакІохэм ліыхъужъныгъэу, псэемыблэжьныгъэу зэрахьагъэр пропагандэ шІыгъэныр;

- 7) Іофшіэным гуетыныгьэу фыряіэм, къэралыгьо, общественнэ, хъызмэт ІофшІэнымкІэ гъэхъагъэхэм социальнэ мэхьанэу яІэм зыкъягъэІэтыгъэным тегъэпсыхьэгъэ Іофтхьабзэхэр зехьэгъэнхэр;
- 8) ижък ие мехжуен и зэрэхъугъэу, люж и язэпхыныгъэ къызэтегъэнэжьыгъэныр, нахьыкІэхэм нахьыжъхэр алъытэхэу гъэсэгъэнхэр;
- 9) патриотическэ піуныгъэм ылъэныкъокіэ мониторинг зэхэщэгъэныр, патриотическэ пуныгъэм тегъэпсыхьэгъэ программэхэм ащыщэу нахьыбэу шІуагьэ къэзытыхэрэр къыхэгьэщыгьэнхэр, пІуныгьэмкІэ опыт пэрытэу щыІэхэр къызфэгъэфедэгъэнхэр;
- 10) шъон пытэхэм, наркотикхэм защадзыехэу ныбжыкІэхэр пІугьэнхэр, спортым ахэр пыщэгьэнхэр;
- 11) дзэ къулыкъум ащэнэу щытхэм яфизическэ ухьазырыныгъэ зыщауплъэкІущт Іофтхьабзэхэр зехьэгьэнхэр, дзэ спорт джэгукіхэр, зекіохэр зэхэщэгъэнхэр;
- 12) патриотизмэр пропагандэ шІыгъэным иІоф къэбарлъыгъэlэс амалхэр къыхэгъэлэжьэгъэнхэр.
- Я 5-рэ статьяр. Мы Законым кіуачіэ иіэ зыхъу-
- Официальнэу къызыхаутырэ мафэм щегъэжьагъэу мы Законым кіуачіэ иіэ мэхъу.

Адыгэ Республикэм и Ліышъхьэу ТХЬАКІУЩЫНЭ Аслъан

къ. Мыекъуапэ, шышъхьэІум и 6, 2015-рэ илъэс

Адыгэ Республикэм и Закон

Промышленнэ политикэм ылъэныкъокіэ Іофыгъо заулэ зэшіохыгъэным ехьыліагъ

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм 2015-рэ илъэсым бэдзэогъум и 29-м ыштагъ

А 1-рэ статьяр. Мы Законым щагъэфедэрэ къэюкіэ шъхьаіэхэр

Мы Законым къыхэфэрэ къэlуакlэхэр 2014-рэ илъэсым тыгъэгъазэм и 31-м аштэгъэ Федеральнэ законэу N 488-р зытетэу «Промышленнэ политикэр Урысые Федерацием зэрэщызэрахьэрэм ехьылlагь» зыфиюрэм (ыужкіэ Федеральнэ законыр тюзэ дгъэкіощт) щыряіз мехенахем афэдэхэр яізхэу агъэфедэх.

Я 2-рэ статьяр. Промышленнэ политикэм ылъэныкъокіэ Адыгэ Республикэм икъэралыгъо хабзэ икъулыкъухэм полномочиеу яІэхэр

Промышленнэ политикэм ылъэныкъокІэ Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм иполномочиехэм ахэхьэх:

- 1) Адыгэ Республикэм изаконхэу промышленностым ылъэныкъокІэ ІофшІэным кІэгьэгушІугьэнхэм иамалхэр зыщыгъэнэфагъэхэр штэгъэнхэр;
- 2) федеральнэ хэбзэгъэуцугъэмрэ Адыгэ Республикэм ихэбзэгъэуцугъэрэ адиштэрэ нэмык полномочиехэр. 2. Промышленнэ политикэм ылъэныкъокІэ Ады-
- гэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет иполномочиехэм ахэхьэх: 1) Адыгэ Республикэм ишэпхъэ правовой акт-
- хэу промышленностым ылъэныкъокІэ ІофшІэным кІэгъэгушІугъэнхэм иамалхэр зыщыгъэнэфагъэхэр штэгъэнхэр;
- 2) шъолъыр научнэ-техническэ, инновационнэ программэхэу, проектхэу Адыгэ Республикэм иреспубликэ бюджет имылъкукІэ агъэцакІэхэрэр къыхэхыгъэнхэр ыкІи пхырыщыгъэнхэр;
- 3) промышленностым ылъэныкъокІэ шъолъыр, дунэе зэдэлэжьэныгъэм ІэпыІэгъу егъэгъотыгъэныр;
- 4) лэжьэкіо кіуачізу щыіэхэмкіз, Адыгэ Республикэм Іофшіэпіэ чіыпіакізу щызэхэщэгьэн фаемкіз макъэ ягъэІугъэныр;

- 5) Адыгэ Республикэм иреспубликэ бюджет имылъкукІэ промышленностым ылъэныкъокІэ яІофшІэн кІэгъэгушІугъэнхэм тегъэпсыхьагъэу индустриальнэ (промышленнэ) паркхэм, промышленнэ кластерхэм, промышленнэ кластерхэм яорганизацие хэушъхьафыкІыгъэхэм зэряупчІыхэрэр нахь гъэлъэшыгъэныр;
- 6) федеральнэ хэбзэгъэуцугъэм диштэу нэмык! полномочиехэр гъэцэкІэгъэнхэр.

Я 3-рэ статьяр. Промышленностым ылъэныкъокіэ Іофшіэным зэрэкіагъэгушіухэрэ амалхэр

- 1. Промышленностым ылъэныкъокІэ ІофшІэным кlагъэгушlух: 1) финанс, информационнэ-консультационнэ Іэпы-
- эгъу аратызэ: 2) научнэ-техническэ ІофшІэнымкІэ ыкІи инно-
- вационнэ ІофшІэнымкІэ адеІэхэзэ; 3) кадрэ потенциалым изегьэушъомбгъункіэ адэіэ-
- пыІэхэзэ; 4) ІэкІыб къэрал экономикэ ІофшІэнымкІэ ІэпыІэгъу арагъэгъотызэ;
- 5) къэралыгъо преференциехэр аратызэ.
- 2. Промышленностым ылъэныкъокІэ ІофшІэным зэрэкlагъэгушlурэ амалхэу мы статьям иа 1-рэ Іахь щыгъэнэфагъэхэр зэрэзэрахьэрэ шІыкІэр Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет егъэнафэ.

Я 4-рэ статьяр. Промышленностым хэхъоныгъэ езыгъэшіырэ республикэ фондыр

Промышленностым хэхъоныгъэ егъэшІыгъэным фэюрышерэ республикэ фондыр 1996-рэ илъэсым щылэ мазэм и 12-м аштэгъэ Федеральнэ законэу N 7-р зытетэу «Мыкоммерческэ организациехэм яхьыліагъ» зыфиіорэмрэ Федеральнэ законымрэ адиштэу зэхашэ.

Я 5-рэ статьяр. Инвестиционнэ контракт хэушъхьафыкіыгъэ зэрэзэдашіырэ шіыкіэр

Инвестиционнэ контракт хэушъхьафыкІыгъэ зэрэ-

зэдашІырэ шІыкІзу Урысые Федерацием и Правительствэ ыгъэнэфагъэр къыдилъытэзэ, Адыгэ Республикэм иинвестиционнэ контракт гъэнэфагъэ зэрэзэдашІырэ шІыкІэр Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет егъэнафэ.

Я 6-рэ статьяр. Индустриальнэ (промышленнэ) паркхэр

Промышленностым ылъэныкъокІэ ІофшІэным зэрэкlагъэгушlурэ амалхэу мы Законым щыгъэнэфагъэхэр индустриальнэ (промышленнэ) паркым игъэ Іорыш Іэк Іо компаниерэ промышленнэ инфраструктурэм ипсэуалъэхэу индустриальнэ (промышленнэ) паркым хахьэхэрэр зыгъэфедэрэ промышленностымрэ афэгъэхьыгъэу Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет зэригъэнэфэгъэ шІыкІэм тетэу зызэрахьэхэрэр индустриальнэ (промышленнэ) паркымрэ индустриальнэ (промышленнэ) паркым игъэ Іорыш Іэк Іо компаниерэ Федеральнэ законым ия 19-рэ статья щыгъэнэфэгъэ шапхъэхэм адиштэхэ зыхъукІэ ары.

Я 7-рэ статьяр. Промышленнэ кластерхэр

Промышленностым ылъэныкъокІэ ІофшІэным зэрэкІагьэгушІухэрэ амалхэу мы Законым щыгъэнэфагъэхэр промышленнэ кластерхэм афэгъэхьыгъэу Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет зэригъэнэфэгъэ шІыкІэм тетэу зызэрахьэхэрэр промышленнэ кластерыр Федеральнэ законым ия 20-рэ статья щыгъэнэфэгъэ шапхъэхэм адиштэ зыхъукІэ ары.

Я 8-рэ статьяр. Мы Законым кіуачіэ иіэ зыхъурэр Официальнэу къызыхаутырэ мафэм щегъэжьагъэу мы Законым кІуачІэ иІэ мэхъу.

Адыгэ Республикэм и Лышъхьэу ТХЬАКІУШЫНЭ Аслъан

къ. Мыекъуапэ, шышъхьэІум и 6, 2015-рэ илъэс

О ЗЭКЪОШНЫГЪЭМ ИГЪОГУХЭМКІЭ

Лъэпкъ шІэжьым иухъумакІох

Тыркуем къикіыгъэ ныбжьыкіэ куп джырэблагъэ Мыекъуапэ щыІагъ. Хэкужъым апэрэу къызэрэкІуагъэхэм фэші яунэкъощхэм альыхъугьэх, нэіуасэ зыфэхъугъэхэм къэбарэу къафаютагъэр льэшэу ашіогьэшіэгьон.

Адыгэ Республикэм лъэпкъ гыри 3 нахь къа-ІофхэмкІэ, ІэкІыб къэралхэм ащыпсэурэ тилъэпкъэгъухэм адыряІэ зэпхыныгъэхэмкІэ ыкІи къэбар жъугъэм иамалхэмкІэ и Комитет хьакіэхэр рагьэблэгьагьэх. Комитетым итхьаматэу Шъхьэлэхъо Аскэр лъэпкъ Іофыгъохэр зэрагьэцакІэхэрэм, республикэм ищы акіэ Тыркуем къикіыгъэ студентхэм къафиІотагъ. Купым адыгэхэр, абхъазхэр зэрэхэтхэм фэшІ зэлъэпкъэгъухэм упчІэу къатырэр лъэшэу зэтекІыщтыгъэп. Адыгабзэр дэгьоу зышІэу нэб-

хэкІыгьэп. Ар къыдалъыти, Тыркуем

къикІыжьыгъэ ХыдзэлІ Абдулахь зэдзэкlакloу ныбжьыкlэхэм афашІыным Шъхьэлэхъо Аскэр кІэщакІо фэхъугъ. Мыекъуапэ щыпсэурэ Мэрэтыкъо Айдэмыр хьакІэхэм ягъусэу республикэм ичІыпІэ дахэхэм ащыІагьэх.

- Мэрэтыкъо Айдэмыр иунэкъощхэр студентхэм ахэтых. къејуатэ Шъхьэлэхъо Аскэр. — ХьакІэхэм адыгабзэр нахьышІоу зэрагъэшІэн ямурад. Ащ тегъэ-

> гушІо. Зэунэкъощхэр лІакъом итамыгъэ, зыщыпсэухэрэм къакіэупчіэх.

Студентхэм къызэраlуагъэмкlэ, экономикэм, бизнесым, гуманитар шІэныгъэхэм, нэмыкІхэм зафагъасэ. Шъхьэлэхъо Аскэр, Мэрэтыкъо Айдэмыр, ХыдзэлІ Абдулахь язэфэхьысыжьхэм къахэдгъэщырэр студентхэм зэп--ес ехиІшада дехеспиних рашІоигъор ары. Еджэныр къызаухыкІэ Адыгеимрэ Тыркуемрэ язэпхыныгъэхэр ІофшІэным щагъэпытэнхэ алъэкІынэу алъытэ.

Адзынэхэр, Мэрэтыкъохэр, Уазэхэр, Тхьагъэпсэухэр, Аруйтэхэр, нэмыкІхэри студентхэм ахэтлъэгъуагъэх, ХыдзэлІ Абдулахь ишІуагъэкІэ гущыІэгъу тафэхъугъ.

Сурэтхэм яплъыхэзэ адыгабзэр зэрагъэшІэнэу ащ фэгъэхьыгъэ тхылъхэр хьакІэхэм шІухьафтын афашІыгъэх. Студент пшъашъэхэм псынкізу тхылъхэр къызэІуахыгъэх. Адыгэ быракъыр, республикэм игерб, нэмыкІхэр ашІэх. Пшъашъэхэм ащыщ адыгэ быракъ цІыкІоу столым тетыр инэплъэгъукІэ ыгъашІоу къытщыхъугъ. Быракъыр нахь къыпэблагьэ фэтшІи ыпашъхьэ къидгьэуцуагъ. Пшъашъэр нэгушоу, дунаир фэмыхъужьэу быракъым еплъыгъ, ыІапэхэр ригъэчъагъэх, жъогъо 12-у быракъ уцышъом къыхэлыдыкІырэмэ, щэбзащэхэм нахь благъэ зафишІыгъ, быракъыр ынэкІушъхьэ къырихьылІагъ... Быракъыр лъэпкъ шІэжым итамыгьэу ылъытагъ.

Сурэтэу пшъашъэм тесхыгъэхэм гушхоныгъэ ахэзгъотагъ, адыгабзэр ымышІэми, нэплъэгъукІэ гум илъыр зэтІон тлъэкІыгьэу зэхэрэр къагуры ощтыгъ. Комитетым июфышізу Мурад Гошльапіз адыгабзэм изэгъэшІэнкІэ упчІэхэм джэуапхэр аритыжьхэзэ абхъазэу ахэтым къызэриlуагъэу, мэкъэ Іужъухэр къаІонхэм фэшІ адыгабзэри абхъазыбзэри лъэшэу зэтекІыхэрэп. Студентхэр ІэпыІэгъу зэфэхъужьхэзэ яныдэлъфыбзэхэр зэрагъэшІэштых.

тлъытагъэ. Тарихъ чІыгум щыІэхэу

къэбарэу зэхахырэм зэригьэгьуа-

ХьакІэхэр гъогу темыхьажьхэзэ нэпэеплъ сурэтхэр атырахыгъэх, зэлъыІэсыкІэ амалхэр зэрагьэпсыщтхэм тегущы агъэх. Адыгэ быракъым, адыгэ шъуашэм, республикэм и Мафэ, Хэкужъым къэзыгъэзэжьыгъэм и Мафэ, нэмыкі мэфэкіхэм атефэу тиреспубликэ къэкІонхэу студентхэм рахъухьагъ. ЦІыфхэм аlукіэхэ, ныбджэгъукіэхэр къыхагъэщыхэ, тишэн-хабзэхэр, та-ашІоигъу.

Тыркуем къикІыгъэ студентхэр мы мафэхэм Абхъазым щыІэх.

Сурэтхэм арытхэр: зэхахьэм хэлэжьагьэхэр; пшъашъэр адыгэ быракъым еплъы.

• ФУТБОЛ. КУПЭУ «КЪЫБЛЭР»

Апэрэ текІоныгъ

«Зэкъошныгъ» Мыекъуапэ — «Ангушт» Назрань — 3:2. ШышъхьэІум и 18-м Мыекъуапэ щызэдешіагъэх. Зезыщагъэхэр: М. Шутов — Новочеркасск, А. Образко — Ставрополь, А. Гурбанов — Краснодар.

«Зэкъошныгъ»: Швагиров, Такълый, Саблиров, Бугулов, Ахмедханов (Мыкъо Мурат, 90), Мендель (Устюжанин, 38), Къат, 83, Гурулев, Къонэ Амир (Кравченко, 63), Дудин, Джамилов, Павлов (Делэкъу, 55).

Къэлапчъэм Іэгуаор дэзыдзагъэхэр: Прус — 26, Къонэ Аслъанбек — 51, «Ангушт». Гурулев — 63, Делэкъу — 66,

ЕшІэгъур 0:2-у тшІуахьызэ, тифутболистхэм ягуетыныгъэ къырагъэlыхыгъэп. Андрей Устюжаниныр ухъумакІохэм аІэкІэкІи, метри 8 фэдизкІэ къэлапчъэм пэчыжьэу щытыгьэ Делэкъо Аскэр Іэгуаор ритыгь. Аскэр футболист заулэ къыпэуцугьэми, къэлапчъэм псынкіэу дэуагь, хъагьэм Іэгуаор ридзагь — 2:2. «Зэкъошныгъэр» ыпэкІэ зелъым, А. Де-Устюжанин — 77, «Зэкъошныгъ». лэкъор джабгъу лъэныкъом ащып-

хырыкІыгь, Іэгуаоу ащ ытыгъэм А. Устюжаниныр лъычъи, къэлапчъэм дидзагъ. ХьакІэхэм яухъумакІохэм къадзыхьэгьэ А. Устюжаниным Іэгуаор дахэу хъагъэм зэрэридзагъэр къыхэтэгъэщы.

«Ангуштым» итренер шъхьа Геннадий Бондарчук къызэриІуагъэмкІэ, 2:0-у ешІэгъур ахьы зэхъум ухъумэн Іофыгъохэр нахьышІоу агъэцэкІэнхэм пыльынхэ фэягь, ау апэкІэ

ильыхэзэ зэlукlэгъур ашlуахьыгь. «Зэкъошныгъэм» итренер шъхьа ву Хъок ю Къэплъан футболист заулэ зэрэзэблихъугъэм шІуагьэ къыхьыгьэу ылъытагь. ЯтІонэрэ едзыгьом тиспортсменхэр нахь псынкізу зэрешІагьэхэр къыхигъэщыгъ.

Тикомандэ мыгъэ апэрэ текІоныгъэр къыдихыгъ.

Сурэтым итхэр: «Зэкъошныгъэм» щешіэхэзэ апэрэу къэлапчъэм Іэгуаор дэзыдзагъэхэр: Андрей Устюжаниныр, Евгений Гурулевыр, Делэкъо Аскэр.

🔷 КІЭЛЭЦІЫКІУ-НЫБЖЬЫКІЭ ФУТБОЛЫР

жешіакіэ тшіогъэшіэгъон

Урысыем футболымкіэ изэнэкъокъу хэлэжьэрэ кіэлэціыкіу-ныбжьыкіэ командэхэм зичэзыу ешіэгъухэр яіагъэх. Купэу «Къыблэм» щыкіогъэ зэіукіэгъухэм якіэуххэр зэтэгъапшэх.

1999-рэ илъэсым къэхъугъэ кlалэхэр зыхэт купым «Зэкъошныгъэмрэ» «Торпедэмрэ» Ермэлхьаблэ шызэдешіагьэх. Пчъагьэр 1:1-у аухыгъ. Зэјукјэгъур 0:1-у тшІуахьызэ, Даниил Меморскэм бысымхэм якомандэ икъэлапчъэ Іэгуаор дидзагъ. Тренер-кІэлэегъаджэу Виталий Аксеновым тикіалэхэр егъасэх.

2000-рэ илъэсым къэхъугъэхэр зыщызэнэкъокъугъэхэ купым тренер-кІэлэегъаджэу

Кобл Руслъан зипэщэ «Зэкъошныгьэр» щешІагь. Адыгеим ифутболистхэр 2:1-у «Торпедэм» текІуагьэх. Тиреспубликэ щыщхэу Юсуп Артуррэ Антон Кудрявцевымрэ зэрызэ «Торпедэм» икъэлапчъэ Іэгуаор дадзагь.

ШышъхьэІум и 23-м «Зэкъошныгъэм» ифутболист ныбжьыкІэхэр Афипскэм щыІукІэщтых чІыпІэ командэу «Афыпсым».

Адыгэ Республикэм футболымкІэ икІэлэцІыкІу-ныбжьыкІэ спорт еджапІэ ипащэу Хьабэхъу Рустемрэ ащ игуадзэу Пэнэшъу Мыхьамодэрэ къызэрэтаlуагъэу, республикэм ифутбол командэ шъхьа-Ізу «Зэкъошныгъэм» аштэщт ныбжьыкІэхэр нахьышІоу гъэсэгьэнхэм фэшІ нэмыкІ зэІукІэгъухэм кІэлэеджакІохэр ахагьэлэжьэщтых.

«Спартак»

Тренер-кІэлэегъаджэу Александр Вольвач зипэщэ ныбжьыкІэ командэм купэу зыхэтым апэрэ чІыпІэр къыщыдихыгъ. Налщык икомандэу «Спартакым» щешІэхэрэр күп шъхьаф хэтыгъэх, ахэри апэрэ чыпіэм щыіэх. Мыекъуапэрэ Налщыкрэ яныбжык Іэхэр тыгъуасэ тиреспубликэ истадионэу «Юностым» щызэlукlагьэх. КомандитІури Урысыем икІэух ешІэгъухэм ахэлэжьэнхэмкІэ финалым хэфагъэх. Джы нахь лъэшыр зэдгъэшІэным фэшІ ешІэгьоу Мыекъуапэ щыкlуагьэм теплынгь. Пчъагъэр 5:1-у «Спартак» текІуагъ.

Зэхэзыщагъэр ыкІи къыдэзыгъэкІырэр:

Адыгэ Республикэм лъэпкъ ІофхэмкІэ, ІэкІыб къэралхэм ащыпсэурэ тилъэпкъэгъухэм адыряІэ зэпхыныгъэхэмкІэ ыкІи къэбар жъугъэм иамалхэмкІэ и Комитет Адресыр: ур. Крестьянскэр, 236

> Редакциер зыдэщыІэр: 385000,

къ. Мыекъуапэ, ур. Первомайскэр, 197.

Телефонхэр: приемнэр:

52-16-79, редактор шъхьаІэм иапэрэ гуадзэр: 52-49-44,

редактор гуадзэрпшъэдэкІыжь зыхьырэ секретарыр: 52-16-77.

E-mail: adygvoice@mail.ru

Зыщаушыхьатыгъэр:

Урысые Федерацием хэутын ІофхэмкІэ, телерадиокъэтынхэмкІэ ыкІи зэлъы-ІэсыкІэ амалхэмкІэ и Министерствэ и Темыр-Кавказ чІыпІэ гъэІорышІапІ, зэраушыхьатыгъэ номерыр ПИ №ТУ23-00916

Зыщыхаутырэр

ОАО-у «Полиграф-ЮГ», 385000, къ. Мыекъуапэ, ур. Пионерскэр, 268

> ЗэкІэмкІи пчъагъэр 3250 Индексхэр 52161 52162 Зак. 844

Хэутыным узщыкІэтхэнэу щыт уахътэр Сыхьатыр 18.00 ЗыщыкІэтхэгъэхэ уахътэр Сыхьатыр 18.00

Редактор шъхьаІэм ипшъэрылъхэр зыгъэцакІэрэр редактор шъхьаІэм иапэрэ гуадзэу

> МэщлІэкъо Саид

Редактор шъхьаІэм игуадзэр пшъэдэкІыжь зыхьырэ секретарыр Хъурмэ Хъусен

Нэкіубгьор зыгьэхьазырыгьэр ЕМТІЫЛЪ Нурбый.